

DOLENJSKA

OBVEZNI
IZVOD

ALTERNATIVA

Naročniki revije **park** so tudi podjetja:

ABC Cibic Novo mesto d.o.o.

projektiranje, svetovanje, nadzor
Novi trg 1, Novo mesto
tel.: 07 33 70 320

ID - interier design d.o.o.

Arhitektura & design
Germova u. 3, Novo mesto

WWW.**Luminus**.si

Turkova 2, 8000 Novo mesto
Tel.: 07 33 21 308

zavarovalnica tila d.d.
novo mesto

Elica Križ s.p.

Pridobivanje upravne in gradbene dokumentacije
Ljubljanska cesta 4, Novo mesto
tel.: 07 33 24 851

Tel.: 07 33 22 193, Fax: 07 33 70 601

SILVER

Novi trg 1, Novo mesto
BTC Ljubljanska 27, Novo mesto

ARHITEKTON d.o.o.

Novi trg 9, 8000 Novo mesto
tel.: 07 33 71 520
fax: 07 33 71 521
gsm: 041 671 338

projektiranje
inženiring

Gradbeno projektiranje in inženiring d.o.o. GPI

Ljubljanska cesta 26, Novo mesto
tel.: 07 33 77 630, www.gpi.si

Mala d.o.o.

Olivno olje, Karlovačko pivo
Šolska cesta 12, Otočec
tel.: 07 30 99 160

Novi Medij

Glavni trg 14
8000 Novo mesto
E-mail: novi.medij@siol.net

AURORA HOBI & ART

Breg 1, Novo mesto, tel.: 07 33 23 055

Gvido napisi d.o.o.

V Brezov log 2
Novo mesto
tel.: 07 33 82 850
gvido.napisi@siol.net

MALKOM

Ljubljanska 1, Novo mesto
tel.: 39 31 470

sitotisk avbar

Avguštin AVBAR s.p.
LASERSKO GRAVIRANJE
tel.: 07 33 79 021 GSM: 041 682 468
Kraljeva ulica 15 (Šmihel), 8000 Novo mesto

Avtogalant

izdelava
izpušnih cevi
Ob potoku 10, Novo mesto

ib Investbiro

Ulica Mirana Jarca 33, Novo mesto
07 332 81 97

INFOTEHNA

Glavni trg 20, Novo mesto
tel.: 07 39 30 600

Zavod za zdravstveno varstvo Novo mesto

Mej vrti 5, 8000 Novo mesto

Tel.: (07) 39 34 100
Faks: (07) 39 34 101
Splet: www.zzv-nm.si
E-pošta: info@zzv-nm.si

Avtohiša Berus

Podbevškova 1, Novo mesto

MONTAŽA IN POPRAVILO VODOVODNIH INŠTALACIJ

Jernej Jakše s.p.

Bršljin 32, Novo mesto
gsm: 041 647 319

Avtošola Riba

Ulica stare pravde 15,
Novo mesto
tel.: 07 33 26 722

Računovodski servis

Jožica Bukovec s.p.
Adamičeva ulica 2
tel.: 07 33 79 130

Branko Tratar s.p.
projektiranje,
posl. posredovanje, nadzor
Ul. talcev 2, Novo mesto
tel.: 07 33 80 900
PROJEKT biro

AICO Novo mesto d.o.o. OBRATNA CONA CIKAVA

Tel.: 07/ 33 80 610, fax: 07/ 33 80 611
E-mail: aico.doo@siol.net

BALNEASTIČNO!

- nočno kopanje s PRESENEČENJEM, vsak petek in soboto od 20. do 23. ure
- prvič v Sloveniji: BalneaRelax in BalneaExclusive - masaže z dvema maserjema

Vabljeni tudi na pestre
rekreativne popoldneve v Balnei

Informacije in rezervacije:
Wellness center Balnea
Tel: 07 39 19 750, 751
booking.dolenjske@krka-zdravilisa.si

Konvikt

REKLAMNA AGENCIJA

Tel.: 07 39 34 780 - fax: 07 39 34 781

Moba

Izdelava posteljnih vložkov Latoflex
Stopiče

Video produkcija d.o.o.
tel.: 07 33 70 210
<http://www.studio-vrtinec.si>

Vse na enem mestu: izleti, potovanja,
sejmi, letovanja, zimovanja, letalske
vozovnice za posameznike in skupine!

KOMPAS NOVO MESTO d.o.o.
tel. 07/39 31 520

Poslovalnica Robinson, tel. 07/33 828 00

Nova KBM d.d.
Nova Kreditna banka Maribor

Forex Commerce d.o.o.

Smrečnikova ulica 19
8000 Novo mesto

DARO BIRO

računalniške in
kopijske storitve
- kopiranje in nadzor
gradbenih inštalacij
GSM: 041 643 133
Rozalija Judež s.p.
Velika Cikava 12B
8000 Novo mesto
tel./fax: 07/33 72 930, mobilni: 031 293 661
delovni čas od pon. do pet. od 8. do 15. ure
e-mail: daro.biro@siol.net

fine cars® d.o.o.

Prodaja vozil
Bajčeva 6, Novo mesto
Tel./fax: 07 33 80 860

Ljubljanska banka

Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana

Podružnica Dolenjska in Bela krajina

park

150 odličnih novomeških in dolenjskih podjetij bere revijo **park** in v njej oglašuje.
Parkovi naročniško oglaševalski paketi. Bodite v dobri družbi.

Za več informacij pokličite **07 393 08 12**
ali pišite na naslov park@park-on.net

park, novomeški regionalni mesečnik.

Dolenjski red stvari

Uroš Lubej

Park v tokratni številka razkriva katastrofalne razmere v drugem stolpiču novomeškega dijaškega doma, se pravi tam, kjer so nastanjeni študentke in študenti visokih in višjih šol. Študentje tu plačujejo dvakrat višje stanarine kot njihovi kolegi v Ljubljani, Mariboru in drugih študentskih središčih, živijo pa v neprimerno slabših – celo nevarnih – bivalnih razmerah. Seveda je v času, ko dominira nesolidarnost, odveč opozoriti na to, da v enakih razmerah v tem istem stolpiču živijo tudi delavci na začasnem delu v Revozu in begunske družine.

Direktor dijaškega doma **MARJAN GRAHUT** sploh ne zanika, da so razmere na robu možnega, in priznava svojo odgovornost za to. Obnova je načrtovana daleč v letu 2007. Toda za svoje varovanje ne preveč prizadeti direktor je pač le ena plat medalje. Druga plat pa je ta, da si Dolenjska boja želi univerzitetno središče. Blablablaju o visokošolskem razvoju v naših krajih, ki ga neprestano zganjajo lokalni politiki in neka akademska pobuda, se je za kratek čas pridružila še paleta kandidatov za minule državnoborske volitve. Na eni strani imamo torej dejanske bivalne razmere naših študentov, ki ne ustrezajo niti najnižjim standardom, na drugi strani vzvišene govore o neki domnevni univerzi v nekem domenevnem središču.

Dolenjska in Novo mesto s takim pristopom nikoli ne bosta dobila univerze, pa če si nekateri, kot na primer odhajajoča direktorica občinske uprave, to še tako želijo. Tisti, ki si nekaj nadvse goreče želijo, so pravzaprav hkrati tisti, ki bi morali – ne želeti – ampak to uresničiti. Kakšno sporočilo pa Novo mesto sploh daje študentski populaciji in vsem, ki so povezani z visokim šolstvom? Le eno: »Ne želimo vas tukaj, pojdite raje v Ljubljano, Maribor, Koper, Celje, Krško, kamor koli. Tukaj je dežela industrije, za tisto vzvišeno dimenzijo pa poskrbi cviček.«

Seveda je govor o univerzi zgolj eden izmed številnim zavajajočih govorov naših oblastnikov, ki jih dejansko stanje neposredno zanika, a to nikogar ne gane. Na eni strani se govori o oživiljanju mestnega jedra, v resnici pa se poslovno in zabavno življenje seli na mestno obrobje in v trgovske centre. Na eni strani se govori o turizmu, medtem ko se reke turistov valijo mimo Novega mesta, kot da bi šlo za nepomembno vas brez tradicije. Na eni strani se zbobna skupaj vso medijsko srenjo na otvoritev nekega Parka Evropske unije z nekaj otroškimi igrali, na drugi strani že leta in leta propadajo otroška in športna igrišča po krajevnih skupnostih. Na Dolenjskem, in še posebej v Novem mestu, skratka obstajata dva temeljna reda stvari. Prvi je namišljen in se o njem zgolj govori, drugi pa tisti, ki se dejansko dogaja in je prvemu ravno nasproten.

In kako je to možno? Tudi zaradi tega, ker živimo v kraju, kjer so glavni vir informacij za občane že kar trije »brezplačni« oglasniki, ki se promovirajo kot informativni časopisi, v resnici so pa dodobra podprti in diktirani od oblasti in kapitala. Tipičen naslov v Novem mediju ali Vašem mesečniku je: »Novo mesto na poti k univerzi« ali pa »Novomeška občina skrbi za razvoj turizma« ali pa »Oživljamo mestno jedro«. Če recimo vidite na naslovnici Vašega mesečnika direktorico Adrie ali pa županjo Trebnjega, to ni za to, ker bi uredništvo menilo, da je prav ta oseba zaznamovala minul mesec ali kaj podobnega, ampak zaradi tega, ker je podjetje ali javna ustanova »časopisu za Dolenjsko, Belo krajino in Posavje« plačalo nekaj stotisoč tolarjev za tako pojavljanje. Seveda potem v tem mediju samodeklarirani novinarji slinijo in plešejo tako, kot jim zaigra njihov plačnik. Ti novinarji in bralca nevedni mesečniki ne obstajajo zato, da bi informirali, ampak da bi prodajali in zavajali. Pa čeprav se pri tem malo povozi medijska zakonodaja, malo oglaševalski kodeks – novinarski kodeks pa je itak stvar, o kateri se niti govori več ne.

Študentje v novomeškem domu lahko upajo, da bo novo vodstvo Društva novomeških študentov, ki se do zdaj ni kaj dosti brigalo za njih, v svoj program uvrstilo tudi njihovo problematiko. Seveda pa bi se morali vseeno malo zamisliti tudi nad sabo. Študentke in študenti so pač nekoč res bili »protagonisti napredka in katalizator revolucije«, toda ta borbenost je danes izpuhtela neznano kam. Le težko si predstavljamo študenta izpred dvajsetih let, ki bi toliko časa kot naši gostje trpel ignoranco nekega vodstva, neke ustanove in neke družbe, ne da bi se dvignil v protest.

DOLENJSKA

Ožja Dolenjska spet brez "svojega" poslanca	
15 občinskih milijonov za Novi medij in Vaš mesečnik	4
Sramotno stanje novomeškega študentskega doma	5
Društvo novomeških študentov z novim vodstvom	
Turizem – še ena neizkoriščena možnost	6

ČRNA PACKA

Slabo stanje otroških in športnih igrišč	8
--	---

MESTO

Pešpoti: dobra zamisel, bolj slaba izvedba	9
--	---

KOLUMNA

	10
--	----

INTERVJU

Mojca Novak, direktorica, ki odhaja z občine	12
--	----

FOTOPUB

	14
--	----

ČETRTRA DIMENZIJA

	15
--	----

REPORTAŽA

Mesti, ki jima je življenje vrnila umetnost	16
---	----

KUPUJEM, TOREJ SEM

Sesalnik Delfin	17
-----------------	----

KOLUMNA

	18
--	----

KULTUM

	20
--	----

INFOPARK

	22
--	----

FOTOKOZMETIKA

	23
--	----

PARK EXTREM

	24
--	----

STRIP

	25
--	----

POTLAČ, LOKALNO TROBILO

	26
--	----

IV 895

D2006/6030

park:kolofon

regionalni mesečnik
številka 1, letnik 8

odgovorni urednik: Uroš Lubej

ISSN 1408-7189

Naslov uredništva: Park
Glavni trg 6
8000 Novo mesto
07 393 08 12
031 626 326

uredništvo: Tina Ban, Simon Bizjak, Boris Blaič, Rasto Božič, Matjaž Brulc, Marijan Dovič, Nejc Gazvoda, Iztok Kovačič, Tomaž Levičar, Uroš Lubej, Aleksej Metelko, Boštjan Pucelj, Damir Skenderović, Barica Smole, Damijan Šinigoj, Mitja Simič, Žiga Virc, Marko Vide, Primož Žižek

e-mail: park@park-on.net
web: www.park-on.net

naslovnica: Iztok Kovačič
lektorica: Nina Štampohar

Naročila, distribucija:
07 393 08 12

filmi in prelom: Grafika Novo mesto d.o.o.
tisk: Tiskarstvo Opara, Mali Slatnik
naklada: 1000 izvodov
ustanovitelj: Društvo novomeških študentov
izdajatelj: Založba Goga, Novo mesto
direktor: Gregor Macedoni

Trženje: Matjaž H. Grum
gsm: 031 549 906
matjaz.grum@zalozba-goga.si
Boštjan Volk
gsm: 031 436 748
tel: 07 393 08 12
boštjan.volk@park-on.net

SPREHODI SE PO SVOJEM PARKU!

Naročnina se plačuje za obdobje od naročila do konca tekočega letnika (julij 2004). Prekinitev naročila je možna s pisnim preklicem in sicer 10 dni pred koncem naročniškega obdobja (1. julij 2004). Naročniki imajo 10% popust, študentje in dijaki 20%. Naročnina za tujino znaša 35 EUR, z letalsko dostavo 40 EUR.

Trženje:

MOGENAS
AGENCIJA ZA PROMOTIVNO KOMUNIKACIJO

Spletna rešitev:

Ožja Dolenjska spet brez »svojega« poslanca

Uroš Lubej

Iz obeh volilnih okrajev »ožje« Dolenjske že tretji mandat zapored ne bo nobenega poslanca. Z ožjo Dolenjsko tu mislimo občine Novo mesto, Dolenjske Toplice, Mirna Peč, Šentjernej, Škocjan in Žužemberk. Dokončni rezultati še niso znani, tako gre zaenkrat zgolj za zelo verjetna predvidevanja na podlagi že objavljenih delnih izidov.

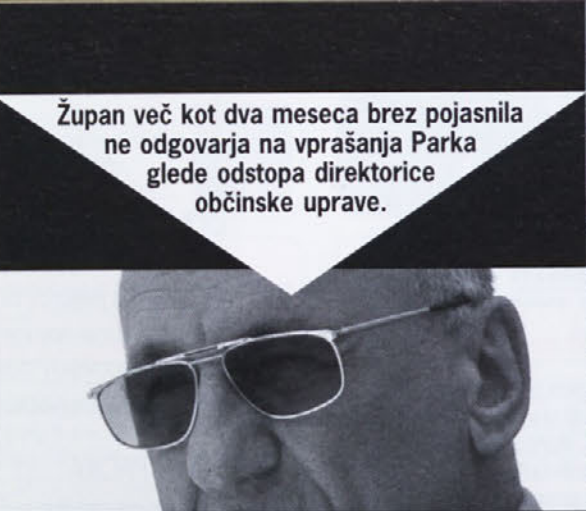
Iz določene volilne enote (Slovenija je razdeljena na 8 volilnih enot) so v državni zbor izvoljeni tisti kandidati posamezne stranke, ki v svojem volilnem okraju (vsaka volilna enota je razdeljena na volilne okraje, ki pokrivajo nekaj občin) dobijo večji odstotek glasov kot kandidati iste stranke v drugih volilnih okrajih. Iz zmagovite SDS bodo tako iz šeste volilne enote izvoljeni trije kandidati, in sicer iz Brežic, Sevnice in Krškega, saj so dosegli višji odstotek glasov znotraj svojih volilnih okrajev kot kandidata SDS **IVAN GRILL** in **SILVO MESOJEDEC** iz »naših« volilnih okrajev. Razlika med tretjeuvrščenim kandidatom iz krškega volilnega okraja in kandidatom iz novomeškega je bila borih 0,07 odstotka! Še več, Grill je od svojega strankarskega kolega (ki mu je hkrati neposredni konkurent za vstop v državni zbor) dobil dejansko več glasov (Grill je dobil 3.972, **STANE PAJK** pa 3.577 glasov), toda ker je novomeški okraj nekoliko večji, je to še vedno pomenilo nižji odstotek.

Kandidat LDS **MILOŠ KOVAČIČ** je v enem od obeh dolenjskih volilnih okrajev sicer dosegel nekaj čez 30 odstotkov glasov. Rezultat, ki bi ga ponesel v parlament, če Kovačič ne bi kandidiral tudi v drugem dolenjskem volilnem okraju, kjer pa je dosegel samo 18 odstotkov. Upošteva se povprečni rezultat obeh okrajev, tako da so Kovačiča prehiteli kandidati iz Zagorja, Hrastnika in Trbovlja. Čeprav je Kovačič, ki ne bo sedel v državnem zboru, povprečno gledano dobil skoraj tisoč glasov več kot novi poslanec, se seveda spet upošteva povprečni odstotek, kjer pa je slednji prehitel Dolenjca za odstotek.

Iz zgornjih primerov je nenavadnost našega volilnega sistema očitna: Obe največji stranki sta v naši volilni enoti dobili po tri poslanca. Toda vsi trije demokratski prihajajo iz Posavja, vsi trije liberalci pa iz Zasavja. Čeprav je seveda v ustavi zapisano, da je vsak izvoljen poslanec zastopnik celotnega državlanskega telesa, je jasno, da poslanci v praksi mnogokrat lobirajo prav za interesa tistega okolja, v katerem so bili izbrani in kjer bodo čez štiri leta ponovno kandidirali.

Nova direktorica občinske uprave Vera Ocvirk?

Kljub temu da županova služba za odnose z javnostjo ni odgovorila na Parkove vprašanje v zvezi z iskanjem naslednice Mojce Novak, nam je uspelo izvedeti, da je najverjetnejša kandidatka za izpraznjeno mesto ga. **VERA OCVIRK**, dosedanja vodja oddelka za finance na Mestni občini Novo mesto. Po koalicijski pogodbi mesto direktorja občinske uprave pripada vladajoči LDS, vendar so nam iz stranke sporočili, da se LDS ne bo vmešavala v postopek imenovanja. Ocvirkova sicer ni med vidnejšimi predstavniki nobene stranke.

Škandalozen PR Mestne občine Novo mesto Župan molči o odpovedi direktorice OU

Uroš Lubej, foto: Boštjan Pucelj

27. julija je **PARK** na svoji spletni strani **WWW.PARK-ON.NET** prvi objavil informacijo o prekinitvi delovnega razmerja direktorice občinske uprave **MOJCE NOVAK**. Takrat nam je uspelo dobiti izjave vseh vpletenih strani (se pravi direktorice ter vodij pozicijskih in opozicijskih strank), razen izjave novomeškega župana **BOŠTJANA KOVAČIČA**. Tisti dan, sredi poletnega mrtvila, je bil po besedah občinske piarovke Judite Pirc preveč zaseden, da bi novinarju Parka komentiral odpoved svoje podrejene in v telefonskem razgovoru pojasnil še nekatere s tem povezane zadeve. Razgovor naj bi po besedah **JUDITE PIRC** lahko naredili naslednji dan.

Zasedenost pa očitno ni bil pravi razlog, saj novinarju tudi kasneje – kljub obljubam Judite Pirc – nikakor ni uspelo dobiti županovih pojasnil. Naslednja dva dni se župan Kovačič ni oglašil. Tretji dan po prvi zahtevi smo spet poklicali občinsko službo za odnose z javnostmi, kjer so dejali, da nam bodo po elektronski pošti poslali županovo stališče. Res so nam poslali elektronsko pošto – v kateri pa ni bilo nič od tistega, kar smo izvoljenega župana prosili. Tam je bil zgolj demanti izjave Francija Koncilija o nekih drugih odpovedih, ki naj bi se dogajale v občinski upravi. Po našem protestu nam je občinska piarovka odgovorila, da župan odhaja na dopust in da se bo na delovno mesto vrnil čez dobrih dvajset dni in da nam bodo takrat posredovali odgovore na naslednja vprašanja: 1. *Prosimo vas za komentar odpovedi delovnega razmerja s strani direktorice občinske uprave.* 2. *Kakšni so postopki pri iskanju novega direktorja/direktorice občinske uprave?* 3. *Ali župan že ima kakšne predloge kandidata/tk in kandidatov za mesto direktorja/direktorice občinske uprave?* 4. *Ali se bo župan glede tega posvetoval s koalicijskimi partnerji?* 5. *Ali je županu še kdo izmed vodilnih uslužbencev napovedal odpoved delovnega razmerja?* 6. *Ali župan mestne občine še ima zagotovljeno podporo stranke LDS in ostalih koalicijskih strank pri vodenju MO?*

Dopust je minil, minil je še en mesec, toda župan nam v dveh mesecih ni poslala niti tistega »Ne komentiram.« V času lokalne predvolilne tekme – ko si je županski kandidat in lokalna LDS na vsak način želela zagotoviti izvolitev s tem, da se opere obtožb o korupciji in diskreditira protikandidata – je zdajšnji župan skoraj vsakodnevno skliceval novinarske konference, na katerih je obljubljal marsikaj, med drugim tudi izboljšanje stikov z javnostmi in novinarji. Poleg tega je župan sopodpisnik koalicijske pogodbe, v kateri je v prvi točki programskih izhodišč zapisano, da je med prednostnimi cilji »vzpostavitev vključujoče in družbe in odprte občine, kar bomo zagotavljali preko kvalitetnega in rednega informiranja javnosti o delu občinske uprave« .

Župan Boštjan Kovačič in Mestna občina Novo mesto si informiranje javnosti predstavljata tako, da zapravljata milijone javnega denarja za samopromocijo v lokalnih oglasnikih, o neprijetnih temah, ki jih preiskujejo novinarji pa preprosto molčita. Seveda revija Park še vedno vztraja pri tem, da župan mestne občine posreduje odgovore ali vsaj pojasni razloge, zakaj na vprašanja ne želi odgovoriti.

Neracionalno trošenje javnih sredstev

15 občinskih milijonov v Novi medij in Vaš mesečnik

Uroš Lubej, foto: Žiga Virc

Med številnim propagandnim materialom lahko v naših poštinih nabiralnikih enkrat na mesec najdemo tudi lokalna oglasnika **NOVI MEDIJ** in **VAŠ MESEČNIK**. Podatki, ki smo jih pridobili z **MESTNE OBČINE NOVO MESTO**, kažejo, da oba »brezplačnika« novomeške davkoplačevalce vendarle nekaj stane – vsaj posredno. Novomeška občina ima namreč že več let zakupljene tri oziroma štiri predstavitevne strani v Novem mediju, ki ga izdaja samostojna podjetniica **JASNA ŠINKOVEC**. MO Novo mesto podjetnici na mesec plačuje 471 000 tolarjev. Skupaj s še nekaterimi storitvami je v letu 2003 iz občinskega proračuna na račun s.p.-ja tako prišlo kar 6,33 milijona tolarjev. Leta 2000 je bil ozenek 4,34 milijona, postopoma pa se je vsota zviševala do omenjenega zneska. Od letošnjega leta pa se je občina odločila tudi za oglaševanje v Vašem mesečniku, ki ga izdaja novomeška televizija **VAŠ KANAL**. Za samo dve zakupljeni strani novomeški davkoplačevalci plačujejo polnih 480 000 sit na mesec, skupaj se bo torej v enem letu na račun novomeške televizije prelilo 5,76 milijona tolarjev.

Za nekaj časopisnih strani promocije županovega dela in dela občinske uprave se torej v zasebne žepo prelije kar 12 milijonov javnih sredstev. Vsemu temu je potrebno prišteti tudi številne objave, ki jih v Novem mediju naroča **KOMUNALA NOVO MESTO** (natančnega podatka nam javno podjetje sicer ni želelo posredovati - ocenjujemo lahko, da gre za okrog 2 milijona na leto), pa tudi od občine ustanovljeni **GASILSKO REŠEVALNI CENTER**, ki je za oglaševanje v obeh mesečnikih v letu 2004 namenil 500 000. Na letni ravni gre torej za promocijo in predstavitev dela občine, Komunale in GRC-ja v lokalnih oglasnikih torej kar slabih 15 milijonov javnih sredstev.

»Brezplačniki« so torej za občane zgolj navidezno brezplačni: kratek izračun pokaže, da vsako gospodinjstvo v MO Novo mesto za uslugo promocije občine in krajevnih posredno in povprečno plačuje 1162 tolarjev na leto. Nekakšna naročnina torej, ki pa je nihče ni naročil.

Mestna občina sicer plačuje tudi za objave v **URADNEM LISTU IN DOLENJSKEM LISTU** – v letu 2004 so Uradnemu listu do sedaj naročili za 3,3 milijone tolarjev objav, v Dolenjskem listu pa za 2,3 milijone, vendar gre v teh primerih v glavnem za uradne objave, oglase in javne razpise. V imenu

Sramotne razmere v novomeškem »študentskem« domu

Čakajoč na hišnika

Boris Blaić, foto: Boštjan Pucelj

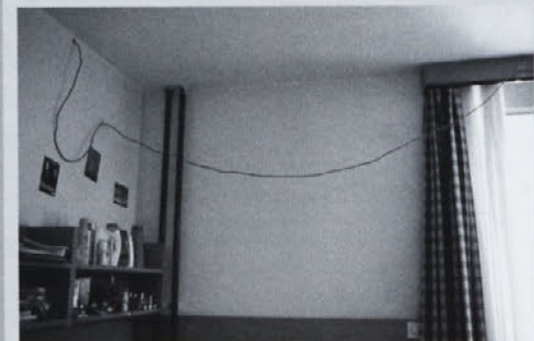
Kopalnica je brez vrat že skoraj eno leto. Zaveze na tuših ni, se pa zato nad njimi vijejo zarjavele in dotrajane kanalizacijske cevi. Iz pip vsake toliko časa bruhne rjava voda. Še ne dolgo nazaj je s stropa v pritličju kapljala kanalizacijska nesnaga. Šipa na hodniku v prvem nadstropju je razbita že pol leta. V kuhinjah smrdi, saj jih poleti, pripoveduje Matic, ko študentov ni bilo, njihove prostore pa so uporabljali delavci na začasnem delu, ni čistil nihče. V sicer popolnemu prizoru nesnage manjka le še kolonija ščurkov. A tudi teh ne manjka. Matic ima enega spravljenega v svoji sobi. Nesrečni žužek je svoj konec dočakal, ko je padel v vročo posodo, ki je ostala na štedilniku. Posmrtni ostanki drugega so še vedno razmazani po zidu pri postelji.

Ne, Matic ni brezdomec, ki bi si pribežališče našel v kaki zapuščeni hiši, ampak je 21-letnik iz Idrije, ki v Novem mestu študira na visoki strojni šoli, živi pa v zahodnem stolpiču dijaškega doma v Šmihelu!

Dva stolpiča Dijaškega doma Novo mesto sta bila zgrajena leta 1978. Vsak od njiju je imel po 240 postelj, ki pa so bile polno zasedene le krajši čas. Veliko dijakov se je namreč že kmalu po odprtju domov preselilo v internat, ki so ga zgradili ob kmetijski šoli na Bajnofu, in leta 1989 je zahodni stolpič ostal popolnoma prazen.

Dve leti kasneje so vanj začeli prihajati begunci. Najprej s Hrvaške nato pa še iz Bosne in Hercegovine. Po več kot desetih letih je v domu še vedno nekaj begunskih družin, večina pa jih je v zadnjih letih odšla. Namesto njih so v zadnjem času začeli prihajati delavci, ki so na začasnem delu in ki zdaj predstavljajo približno polovico vseh stanovalcev. Od leta 1999 so v domu tudi študentje novomeških višjih in visokih šol. Letos jih je približno 50, nastanjeni pa so v pritličju in prvem nadstropju.

»Brezplačniki« so za občane zgolj navidezno brezplačni: kratek izračun pokaže, da vsako gospodinjstvo v MO Novo mesto za uslugo promocije občine, Komunale in GRC-ja v Novem mediju in Vašem mesečniku posredno in povprečno plačuje po 1162 tolarjev na leto. Nekakšna naročnina torej, ki pa je nihče ni naročil.

Praktično edina pridobitev, za katero je po dolgih prepričevanjih uspel poskrbeti direktor Grahut je internetna povezava. V polovici sob so kabli še vedno speljani kar po zraku, kar v zimskih mesecih služi tudi za sušenje perila.

Trda koža in večne obljube

Sonja je brucka in prihaja iz Bistrice ob Sotli. V Novem mestu obiskuje višjo strokovno šolo za poslovne sekretarje. »Ni bilo druge izbire, kot da grem v dom. Zasebne sobe se zelo težko najde, pa še drage so. A soba v domu je v slabem stanju. V omari manjka predal in okno se ne odpira na kip. Poškodovan je tudi stol, vrata se težko zaklepajo, joggiji pa so tako trdi, da se na njih skoraj ne da spati. Kopalnica je katastrofa. Vsaj zaveze bi lahko dali na tuše. Voda teče čudno. Enkrat mrzla, drugič vroča. Luči ne delajo. Tudi kuhinja je grozna,« svoje prve vtise o domu strne Bistričanka.

»Študentje prihajajo k meni s pritožbami, ki jih jaz prenesem hišniku ali direktorju. Od vsega tega se reši le malo stvari, a po treh letih, kolikor sem tu, se vsega navadiš,« situacijo v domu stoično pojasnjuje Martin iz Ribnice, ki ga je direktor dijaškega doma **MARJAN GRAHUT** imenoval za svojega koordinatorskega študenta.

Tršo kožo počasi dobivajo tudi drugi stanovalci doma. »Žarnic je proti koncu leta v domu vse manj. Če pregori v

Zahodni stolpič dijaškega doma, v katerem v zelo slabih razmerah živijo begunske družine, delavci na začasnem delu in študentje novomeških višjih in visokih šol.

sobi, jo pač odviješ od tam, kjer dela, saj nima smisla klicati hišnika, da ti jo pride zamenjat, ker ga ne bo. Zakaj bi žarnico kupoval, če so take stvari že tako vštete v ceni stanarine,« pripoveduje Matic.

»Priporobe študentov imajo svojo težo,« priznava direktor novomeških dijaških domov Marjan Grahut. »Tudi meni se včasih zdi, da smo počasni pri reakcijah. Delno je to zato, ker imamo po normativih pravico le do enega hišnika, pa še ta je vezan na dijaško stavbo. Zavedam se, da bi morali biti bolj ažurni. Zadnji, ki nosi odgovornost, če se zamuja pri nujnih opravilih, sem jaz. Zato se bo potrebno pogovarjati tudi o tem, da bi zaposlili še enega hišnika,« napoveduje direktor.

A obljube direktorja za študente v domu niso nič novega. Velikokrat so se že pogovarjali o tem, kaj vse bi bilo treba narediti, pa se do zdaj ni izboljšalo še nič. Direktor je obljubljal celo klubsko sobo in bog ve kaj še, a je vse ostalo le pri besedah, zatrjujejo študenti.

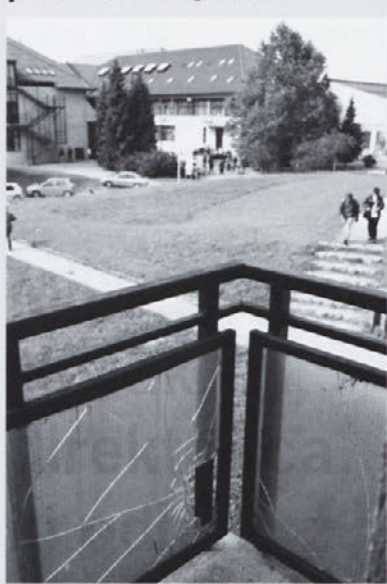
Zasoljene cene in sporne subvencije

Ob vseh težavah, ki jim jih povzročajo slabe bivalne razmere v bloku, študente moti tudi precej zasoljena cena bivanja v domu. Ta na mesec znaša okoli od 15.000 do 18.000 tolarjev, odvisno od tega, koliko študentov si deli sobo. Ekonomska cena sobe v primerljivem študentskem domu v Ljubljani je približno enaka ceni v novomeškem dijaškem domu. A študentje v Ljubljani sobo plačujejo po neekonomski ceni, ki je za polovico nižja. »Za to kar dobimo, je najemnina zelo visoka,« meni Matic, ki dodaja, da so študentje lani na zahtevo direktorja doma vsi po vrsti na ministrstvo za šolstvo pošiljali prošnje za subvencioniranje stanarine. Večina jih je bila zavrnjena, saj po obstoječi zakonodaji ministrstvo subvencionira le študente visokih, ne pa tudi višjih šol. A tudi tistim, ki jim je ministrstvo prošnjo odobrilo, direktor Grahut stanarine ni znižal.

»Subvencijo dobi stanodajalec ne študent. Gre za približno 3.000 tolarjev, ki je namenjenih za materialne stroške povezane z namestitvijo študentov. Del tega de-

Kopalnice v domu so v zelo slabem stanju: slab pritisk v pipah, dotrajane kanalizacijske cevi, tuši so brez zaves, ena od kopalnic pa je že skoraj eno leto brez vhodnih vrat.

(NADALJEVANJE NA NASLEDNJI STRANI.)

Razbito steklo je zelo pogost prizor v domu. Zdi se, da nikomur ni mar za varnost njegovih prebivalcev.

Eden od številnih kanalizacijskih odvodov nad tuši v študentskih kopalnicah. Včasih začnejo cevi puščati smrdečo rjavo brozgo.

narja bi res lahko usmerili v kvalitetnejše opravljanje slabše izvedenih del, a po tolmačenju pisarne za študentske domove, to ni denar, ki bi pomenil nižjo stanarino,» trdi Grahut.

Temeljita obnova šele leta 2007

Precej konfliktnih situacij v domu nastaja tudi zaradi dejstva, da v njem skupaj živijo begunske družine, delavci in študentje. Slednji že po tradiciji radi živijo živahno nočno življenje in študentje v novomeškem domu niso nobena izjema. A nočni hrup moti ostale, predvsem delavce, ki so prek dneva tudi po 12 ur v službi. Zaradi tega je med študenti zaživela ideja, da si prostor za zabavo uredijo v zaklonišču pod domom. A tam ima svoje skladišče novomeški Rdeči križ in zaenkrat še ni jasno, kdaj ga bodo lahko preselili na drugo lokacijo.

Večina problemov s katerimi se trenutno soočajo stanovalci doma, naj bi se rešila po temeljiti prenovi stolpiča. Ta je v programu obnov ministrstva za šolstvo in šport načrtovana za šolsko leto 2007/2008. Po obnovi, napoveduje direktorja, v domu ne bo več delavcev in družin. »Pričakujemo, da bo nova stavba privabila več študentov, ki bodo napolnili dom, del kapacitet pa bomo pustili prostih za mladinski hotel,« pravi Grahut.

Novo mesto in turizem

Še naprej neizkoriščena možnost

Aljoša Vrbetič, foto: Boštjan Pucelj

O turizmu, turistični politiki in ponudbi ter podobnem je govora pred vsakimi volitvami, pa naj so to volitve lokalnega, državnega ali evropskega pomena. Turizem je tema vsake malo večje vasi ali zaselka. Pri tem Novo mesto, kot prihodnji regijski center, ni nobena izjema. V mestu deluje Turistično društvo (TD), Turistično informativni center (TIC), tu ima sedež Turistična zveza Dolenjske in Bele krajine. V okolici mesta je prava poplava turističnih društev. Ob cestah nas lični smerokazi napotijo na vinske ceste ter nas pozdravljajo na turistični coni od Kolpe do Gorjancev. Novo mesto je pred nedavnim postalo mesto situl, prav tako so žive ideje o Novem mestu kot mestu koles in podobno. Malokdo se zaveda zgodovinske pestrosti mesta od keltskih časov prek srednjega veka, dvajsetega stoletja do današnjih dni. Mesto je nastalo na križišču trgovskih in kulturnih poti, zato lahko ponudi marsikaj. Nenezadnje ima mesto pomembno vlogo tudi danes, saj tu delujeta dva večja izvoznika v Sloveniji, kar je pozitivno tudi za turizem, poleg tega pa je postaja med dvema evropskima prestolnicama (od obeh oddaljeno slabo uro vožnje). Z izgradnjo hrvaških avtocest se nam približuje tudi morje.

Tako se mimo mesta vsakodnevno valijo tisoči raznovrstnih ljudi, ki pa se v mestu ustavijo le, če imajo predrti zračnico ali pa se jim pokvari avto. Novomeški turizem je namreč kost za glodanje nekaj lokalnih veljakov, ki si izmenjujejo plakete in priznanja za večletno delovanje v turizmu, rezultati pa jih ponavadi ne zanimajo.

Ko govorimo o individualnem turizmu (množičnega turizma mesto sploh ne zmore, ker nima ustreznih kapacitet), je stanje porazno. Že prihod v mesto je bolj kot ne srečno naključje. V središču mesta je pet smerokazov, za stari del mesta oziroma za mestno jedro smerokazov nimamo, imamo pa več deset let star smerokaz Welcome na hitri cesti Ljubljana – Zagreb in na cesti Metlika – Novo mesto. Ko oziroma če turist ali popotnik po naključju zaideta v staro mestno jedro,

lahko dobta informacije o ponudbi mesta in nastanitvah le v turističnih agencijah. V nobeni trgovini ali gostinskem lokalu ni prospektov, zložen ali drugega propagandnega materiala. Prav tako na Glavnem trgu ni niti enega smerokaza oziroma česar koli drugega, kar bi opozarjalo npr. na Frančiškanski samostan ali Kapitelj. Nobenega smerokaza ni za Breg ali Šolsko ulico, kjer so čudoviti pomniki preteklosti. Edina smerokaza za muzej sta na Jakčevem domu in nekdanjih Gostiščih na trgu, ki pa sta diskretno majhna in nevpadljiva, tako da ju opazijo le redki, smerokaz pri tržnici je zaradi starosti in poškodb komaj viden. Za zdajšnjo obsedenost novomeške javnosti – sprehajalne oziroma pešpote – pa bi potrebovali lovskega psa, da jih najdejo.

Za kvalitetno predstavitev so poleg brošur, zložen in podobnega nepogrešljive tudi informacije na spletu. Te pa so skope, zavajajoče in napačne. Do nedavnega je bilo na portalu MO Novo mesto pod rubriko restavracije kar 35 napačnih navedb(!); pod imenom restavracija so bile navedene gostilne, penzion, gostišča in okrepčevalnice. Lahko si predstavljamo reakcijo turistov, ki po prihodu v mesto ugotovijo, da imajo na izbiri eno, mogoče dve klasični restavraciji. Na portalu je še vedno navedeno, da je restavracija Breg ob nedeljah zaprta, medtem ko v lokalnih medijih opažamo hiperproduktivnost oglaševanja omenjene restavracije (v 8. številki Novega medija so kar štirje članki oziroma prispevki o oživljanju restavracije tudi ob nedeljah).

Med turističnimi ponudniki, ki so predstavljeni na spletnem portalu MO, pa je nekaj takih, ki sploh ne obratujejo več. Tako dobimo občutek, da je bil portal izdelan ad hoc in ga nihče ne vzdržuje oziroma dopolnjuje. Tu se postavlja vprašanje: zakaj gostinci in ostali ponudniki sami ne zahtevajo sprememb podatkov in dopolnitev na portalu? Odgovor se nam ponuja kot na dlani; v konkretnem primeru je ponudnik potreboval tri priporočena pisma, sestanek z vodjem TIC-a, nekaj e-mailov in približno dva meseca – potem so stvari stek-

Ena redkih turističnih tabel v Novem mestu.

le in sodelovanje je zelo dobro. Vsi, žal, niso tako vztrajni.

Rad bi izpostavil še aroganco turističnih organizacij v mestu, ki s konkretnimi turističnimi ponudniki sploh ne sodelujejo ali pa sodelovanje ni omembe vredno. Tu mislim predvsem na gostince in sobodajalce, ki so za razvoj individualnega turizma bistvenega pomena. Zanimivo, ponavadi se turisti za informacije obračajo prav na zadnje. Še več, v praksi se celo izkaže, da zasebna iniciativa v smeri turizma ni dobrodošla oziroma je moteča za »turistične delavce«, (ki se napajajo, praviloma, samo iz proračuna občine ali države), saj jih le-ti opozarjajo na napake in pomanjkljivosti njihovega dela. Tako dobi človek občutek, da so delo s turisti in turistične organizacije na dveh popolnoma različnih bregovih, kar ima za posledico sušo v individualnem oziroma popotniškem turizmu.

In kako v prihodnje? Država je izdelala strategijo slovenskega turizma 2002-2006, ki je v osnovi gledano dobra, zatakne pa se na lokalni sceni. TIC obratuje po svoje, nedelje in prazniki so, jasno, dan za počitek, v brošurah izdanih leta 2003 nas TD Novo mesto vabi v Gostišče Loka in Restavracijo pri Vodnjaku (ki sta že več kot 10 let zaprti), za smerokaze MO nima denarja (zanimivo, da se mestnim možem v Metliki smerokazi in označbe zdijo smiselne, tako so označili vse turistično zanimive objekte in naravne znamenitosti po celi občini). Turistična zveza in Turistična društva prirejajo salamijade in ostala srečanja, ki služijo za razvedrilno lokalnim veljakom in njihovim bolj ali manj mastnim klobasam. Informacije na spletu se praviloma ne dopolnjujejo, brošure in ostali propagandni material pa leži na TIC-u, na gospodarski zbornici in v knjižnici Mirana Jarca, ki poleti ni odprta niti en dan več kot sedem ur na dan. Turistični projekti pa tečejo in so bolj ali manj sami sebi v namen.

Tako se vsakodnevno na tisoče ljudi vali mimo mesta situl, mimo srednjeveškega mesta, mimo regijskega in kulturnega centra Dolenjske. Le kako bi oživeli staro mestno jedro, hm, naredimo še eno študijo ...

Volitve v Društvu novomeških študentov

Osrednja dolenjska študentska organizacija z novim vodstvom

Uroš Lubej

25. septembra je v klubu LokalPatriot potekal 11. redni občni zbor Društva novomeških študentov. Osrednja točka zбора so bile volitve predsednika in članov upravnega odbora DNS-ja, ki so bile razpisane zato, ker je prejšnjim funkcionarjem potekel mandat.

Na javnem glasovanju je bil za predsednika izvoljen **LUKA BLAŽIČ**, za člane upravnega odbora pa **MIHA BENEDE**, **SIMON DVORNIK**, **ROBERT KRUH**, **KLEMEN MIHALIČ**, **BORUT PELKO**, **JURE PRIMOŽIČ**, **JURE ŠULN** in **Ziga Virc**. Poleg tega so člani DNS-ja izvolili tudi svojega predstavnika v Svet študentskih klubov, ki je postal **ROBERT KRUH**.

Novi predsednik DNS-ja Luka Blažič je v pogovoru za Park povedal, da bo v letošnjem sezoni največja novost v delovanju DNS-ja organizacija ŠTUNF-a, študentskega kulturnega festivala. Festival, ki je pod okriljem SKIS-a (zveze študentskih klubov Slovenije) v zadnjih dveh letih potekal v Kranju in Kopru, bo letos poleti organiziran v Novem

mestu. Namen ŠTUNF-a je povezovanje študentov na področju kulture.

Sicer pa je Blažič napovedal, da bodo nadaljevali utečene projekte, kot so Cvičkarja, Sniff in Park liga. Poleg tega bodo kot vsako leto organizirali študentske avtobuse v Ljubljano in Maribor po nižini ceni, pravno in socialno pomoč za študente v stiski, infoteden za dijake, ki iščejo primerne študij, študentsko mapo, jadrnanja ter številne druge tečaje in delavnice. Veliko zanimanja bo po besedah Luke Blažiča požel tudi razpis za mlade neuvlečljive glasbene skupine.

Nekaj sprememb vodstvo DNS-ja napoveduje na organizacijski ravni, sicer pa se bo nadaljevala podpora vsem trem zavodom, ki jih je ustanovilo Društvo: Študentskemu servisu DNS, Zavodu LokalPatriot in Založbi Goga.

svet na frekvenci Radia Krka

www.radiokrka.com

RadioKrka
106.6 MHz

Slabo stanje otroških in športnih igrišč

Uroš Lubej

»Spoštovane stanovalke in stanovalci Grma! (...) Igrišč za otroke in ostale ni nikoli dovolj. Ne le da jih ni dovolj, pač pa so tudi slabo vzdrževana, slabo opremljena. Zavel se bom, da otroci dobijo dovolj velika, bogato in sodobno opremljena igrišča. Poskrbel bom za novo igrišče na Nad mlini in ob gradu Grm ter seveda za redno vzdrževanje obstoječih. (...) vaš Boštjan Kovačič, kandidat za župana«

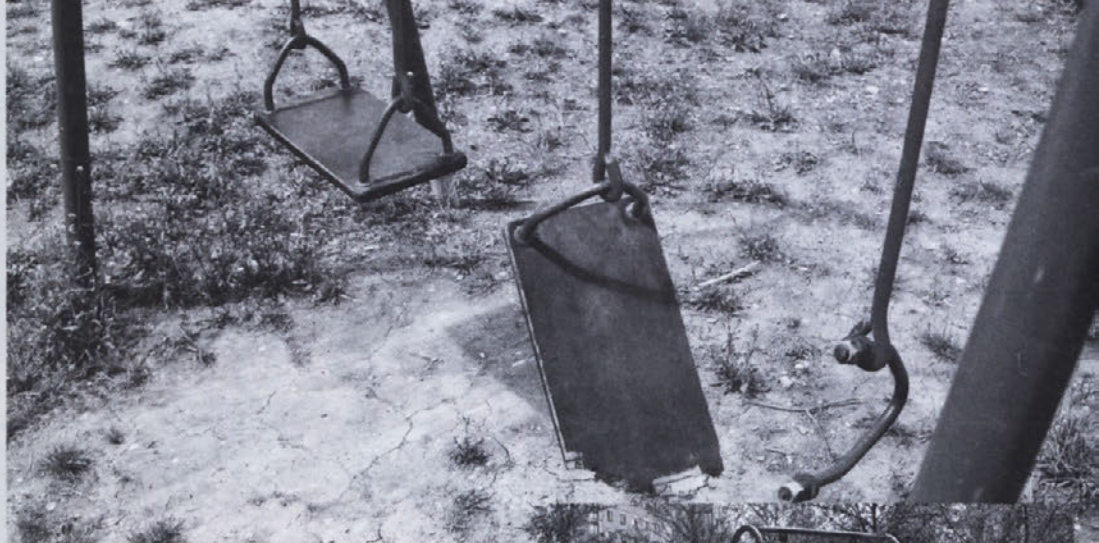
To je odlomek iz pisma, ki ga je pred lokalnimi volitvami jeseni 2002 naš izvoljeni župan poslal vsem stanovalkam in stanovalcem novomeškega Grma; podobna pisma s skoraj povsem podobno vsebino pa so romala tudi k tistim v Ločni, Drski, na Slavka Gruma, Majde Silc in mnogim drugim. Dve leti od podanih obljub, se pravi na polovici mandata, se je spremenilo bolj malo. Res je, z velikim pompom smo dobili Park EU z otroškimi igrali, otroško igrišče na Trdinovi, občina je nekaj sredstev primaknila tudi pri obnovi igrišča na OŠ Center in pri novem igrišču ob Šolskem centru.

Toda opis stanja je ostal tudi po volitvah domala nespremenjen: otroških pa tudi športnih igrišč je v Novem mestu premalo. Nekatera naselja igrišč sploh nimajo: Šmihel, Gotna vas, Žabja vas, Regrča vas, Muhaber, Pod trško goro, Kamence so brez športnih in otroških površin. Ob vsem govoru, kako privilegirana da je romska skupnost pri nas, je potrebno povedati, da so razmere še posebej kritične prav v romskem naselju Brezje. Tam ne le da sploh ni športnega in otroškega igrišča. Tam je celo edini vrtec v mestni občini Novo mesto, ki nima svojega otroškega igrišča.

Obstoječa igrišča v mestni občini pa so slabo vzdrževana.

Številna igrišča so zaradi nevezdrževanja propadla. Primera iz Kočevarjeve in Klemenčičeve ulice v Bršljinu.

V večini primerov ne vzdržujejo zelenih površin na območju igrišč: trava ni pokošena, igrišča so ponekod polna smeti ali celo nevarnih steklovin, koši za smeti se le redko kje praznijo.

Igral na otroških igriščih je večinoma premalo in niso raznovrstna. Igralne površine so premajhne, obstoječa igrala so slabo vzdrževana, ponekod celo nevarna za igro (primeri polomljenih gugalnic ipd.), igrišča so neosvetljena in ponavadi brez tekoče vode.

Otroška igrišča so ponekod tudi slabo umeščena v prostor: igrala so denimo preblizu ceste in nezavarovana pred njo. Poleg tega nekatera nimajo primerne dostopa do njih – na primer pločnika, ki bi otrokom omogočal varno pot od doma do igrišča. Nekatera igrišča so predaleč od stanovanj. Le omenimo naj, da je tudi lastništvo igrišč ponekod še vedno neurejeno.

In kdo so odgovorni: seveda je to predvsem župan mestne občine **BOŠTJAN KOVAČIČ** (pa tudi njegovi predhodniki, še posebej **ANTON STARC** in **F. KONCILIJA**), vodja oddelka za krajevne skupnosti in komunalne zadeve **JOŽE KOBE** in vodja oddelka za družbene dejavnosti **SLAVKO GEGIČ**. Do naslednje izdaje naše rubrike bomo skušali dobiti njihov odgovor.

Igral na igriščih v naši občini je premalo in so slabo vzdrževana. Primer z igrišča pri vrtcu v Šmihelu.

Nekatera igrišča so slabo umeščena v prostor. Igrišče v KS Ločna za Dolenjskimi pekarnami nima urejenega dostopa s pločnikom, ki bi omogočal varno pot otrok na igrišče, poleg tega pa je igrišče brez zaščite pred cesto.

Ponekod so igrala ne samo slabo vzdrževana, ampak celo nevarna. Primer iz vasi Krka, igrišča na Smrečnikovi ulici in na Ulici Slavka Gruma.

Številna naselja so brez igrišč. Romsko naselje Brezje ne samo da nima igrišča, v naselju je celo edini vrtec v MO Novo mesto, ki sploh nima otroškega igrišča.

Seveda bomo tudi letos spremljali pereče Črne packe iz prejšnje sezone. Na seznamu ostajajo: **Rotovž**, katerega zavleklo obnovo bomo še naprej spremljali, mestno obzidje **ŠANCE**, ki je v zelo slabem stanju, **PEŠPOT OD MLINA DO MLINA**, kjer se občina trudi prepričati zasebne lastnike, da dovolijo ureditev pešpota, v duhu zakonodaje, ki nalaga, da morajo biti bregovi rek dostopni, in nekdanje **GOSTIŠČE PRI VODNJAKU**, kjer zdaj ne kraljuje dobra hrana, ampak prenapolnjeni zabojniki za smeti.

Prijavite Črno packo!
07 393 08 12
park@park-on.net

Novo pešpoti v mestu

Dobra zamisel, šepava izvedba

Mitja Simič, foto: Žiga Virč

Pravijo, da je naše mesto po gospodarski moči eno najbogatejših v Sloveniji. Najbrž bo res. Težko pa bi rekli, da daje Novo mesto vtis bogatega mesta. Razcvet je opaziti predvsem na njegovem obrobju (npr. novi nakupovalni centri), medtem ko se mora jedro zadovoljiti z drobtinami. Investicije na obrobju mesta (Krka, Adria, Revvoz) se merijo v milijonih evrov, medtem ko se investicije znotraj mesta merijo v milijonih tolarjev. Na nek sprevržen način pa je to mogoče celo dobro. Kajti velike investicije so hkrati tudi priložnosti za velike prostorske katastrofe (umestitev IMV - zdajšnjega Revvoza - na današnjo lokacijo pred 30 leti, umestitev BTC v Češči vasi ipd.). Revščina pa običajno stvari ohranja bolj ali manj takšne, kot so - torej se lahko po njeni zaslugi ohrani tudi kakšna kakovost. Iz take ugotovitve lahko potegnemo hiter in logičen, a napačen sklep, da je revščina za mestno jedro dobra in da je čisto v redu, če se razvija samo obrobje. Včasih se zazdi, kot da bi tudi naši oblastniki in nosilci kapitala dejansko razmišljali na tak način.

Je pa tudi res, da za spodobno podobo mesta ne potrebujemo milijonov evrov. Vsaj za začetek ne. Predvsem potrebujemo celovito strategijo kakovostnega razvoja ter kontinuirano prizadevanje za dvig kulture življenja v mestu, kar pa je povezano tudi z denarjem. Zdi se, kot da civilna pobuda in razni kulturni dogodki v mestu prehitujejo lokalno politično oblast, ki pa je vendarle pokazala toliko modrosti, da tem pobudam vsaj ne zapira poti, če jim že pomagati ne more kaj prida. Pred dobrim letom ustanovljena institucija svetovalec župana za mestno arhitekturo bje bitke predvsem znotraj mestne občine, saj njeno delovanje izhaja pretežno iz pobud civilnih gibanj (npr. **DRUŠTVA NOVO MESTO**). In na tem področju je bilo v letošnjem letu vendarle storjenega

veliko dobrega za mesto, tudi stvari, o katerih smo nekateri romantiki pred leti lahko le sanjali. V mestu smo tako dobili prvo večjo javno zeleno površino z otroškimi igriščem ter novo sprehajalno pot ob Krki pod staro bolnišnico. S takšnimi potezami se počasi povezujejo v sistem do zdaj razdrobljeni ostanki zelenja v mestu, kar je izrednega pomena za bolj kakovostni urbanistični razvoj mesta. Sodobni urbanizem namreč vključuje t. i. zeleni sistem kot enakovredni in nepogrešljivi sestavni del urbane strukturne mesta, saj lahko ta bistveno pripomore h kakovosti življenja v mestu.

Urejene pešpoti, kolesarske steze in druge javne zelene površine torej niso kaprica, ampak odraz civilizacijske stopnje nekega mesta. Vendar pa se zdi, da to nosilec oblasti in kapitala še ni čisto jasno. To se vidi predvsem v izraziti finančni podhranjenosti tovrstnih projektov. Vzemimo za primer novi tako imenovani **PARK EVROPSKE UNIJE** (naj bo avtorju tega za lase privlečenega imena oproščeno, saj je šlo za plemenit namen). Celotna investicija z ureditvijo terena, zasaditvijo dreves ter nabavo in postavitvijo igral je stala 4 milijone tolarjev (za primerjavo - ureditev igrišč pri OŠ Center naj bi po neuradnih podatkih veljala 51 milijonov tolarjev). Torej ni čudno, da se v tem parku opazi, da pri urejanju tega prostora očitno ni bilo denarja za spodoben projekt krajinske ureditve otroškega igrišča in da ni bilo denarja niti za izvedbo ravnega in ustrezno odvodnavanega terena in kakovostnejše tratne površine, za nakup lepših in boljših igral ali za sanacijo nerodnih dostopov z mostu, kaj šele za sanacijo črpališča kanalizacije v njegovem najbolj oddaljenem koncu. Škoda. Menim, da takšno stanje kljub vsemu ni bilo mišljeno kot prisposoba prihodnjega stanja Slovenije v Evropski uniji. Zato bi te stvari vsekakor veljalo popraviti, kajti mesto

takšen prostor potrebuje.

Pred kratkim pa smo dobili tudi pol kilometra dolgo novo sprehajalno pot ob reki Krki pod staro bolnišnico, ki vodi vse do novega mostu za pešce med Portovalom in Loko, imenovano **POT PRIMIČEVE JULIJE** (ta je zadnja leta svojega življenja preživela v gradu Neuhofo, ki je danes sestavni del stare bolnišnice). Vendar pa je tudi tu čutili, da je šlo z denarjem bolj na tesno (investicija je stala 3 milijone tolarjev) in da izvajalci pri nas niso vajeni delati takšnih poti. Ne ravno subtilno oblikovano nasutje na začetku poti pri Kandijski cesti in »melišče« namesto pohodne poti nekoliko kvarita vtis te sicer mogoče celo najlepše sprehajalne poti v mestu, s katere se odpirajo izredno lepi pogledi na mestno jedro in samo reko. Zamižati moramo tudi ob z motorko večkrat grdo zarezanih deblih mogočnih topolov, ki so jih očitno nespretno hoteli očistiti bršljana. Izpeljava te poti vsekakor ponuja sprehajalcem nove dimenzije doživljanja prostora v mestu, hkrati pa so bile s tem posegom vsaj z silo urejene desetletja zanemarjene in celo zlorabljene površine pod staro bolnišnico in lekarno ter pod obema mostovoma (nasutja, smetišča, iztoki kanalov ipd.). Kar težko je verjeti, da so bile te površine v 19. stoletju sestavni del zglodno urejenega parka pri gradu Neuhofo in kaj smo v 20. stoletju naredili iz njih.

Pred kratkim sem na spletni strani mestne občine Novo mesto zasledil podatek, da je mestna občina septembra uredila tudi **PEŠPOT MED LASTOVČAMI IN MEDIČEVO ULICO**. Načeloma sicer lepa novica, vendar pa rahlo zbode podatek, da je mestna občina za to pot, ki je za četrtno krajša kot Pot

in uvodne ugotovitve v tem članku bi človek sklepal, da gre prav gotovo za obrobje mesta. In res. Nova pot popelje sprehajalca ob železniški progi pod industrijskimi halami v Cegelnici od ene zakotne ulice do druge. Z dela poti se na eno stran odpira razmeroma lep pogled prek travnika na Krko in prek nje na Portoval. Razlog za tako visoko ceno poti so umetelno izdelani robniki iz granitnih kock. Ti med železniško progo na eni strani in travnikom na drugi delujejo kot npr. zlate kljuge na traktorju. Predvsem pa so nepotrebni in v tem prostoru neprimerni. Medtem ko staro mestno jedro »flikamo« z asfaltom, tlakujemo poljske poti z granitom (!?). Menda bodo to got pod tovarno Novoteks povezali z Zupančičevim sprehajališčem, kar je vsekakor dobro. Neuradno je pricurljala tudi okvirna cena te slab kilometer dolge povezave - 17,5 milijona tolarjev (!?) - nerazumljiv podatek. Sočasno pa potekajo priprave tudi za ureditev že dolgo načrtovane (Ureditveni načrt Revvoz) 1100 metrov dolge sprehajalne poti ob potoku Težka voda od Smihela do Regerče vasi, ki bi povezovala več mestnih predelov. Zanj naj bi namenili le 3 milijone tolarjev.

Ali bo težko pričakovani Ureditveni načrt pešpoti in kolesarskih poti Novega mesta (ki naj bi ga sprejeli na prvi naslednji seji občinskega sveta mestne občine) lahko za silo uredil očitno kaotične razmere na tem področju? Verjetno ne čez noč, bo pa prav gotovo dobrodošel dokument, ki naj bi skušal v neko logično celoto povezati do sedaj razdrobljene delčke ureditev ter jim dati oprijemljivo pravno osnovo za njihovo izvedbo. Seveda pa sam prostorski doku-

Urejene pešpoti, kolesarske steze in druge javne zelene površine torej niso kaprica, ampak odraz civilizacijske stopnje nekega mesta. Vendar pa se zdi, da to nosilec oblasti in kapitala še ni čisto jasno. To se vidi predvsem v izraziti finančni podhranjenosti tovrstnih projektov.

Primičeve Julije, porabila skoraj še enkrat več denarja (natančneje 5,5 milijona tolarjev). Verjetno marsikdo sploh ne ve, kje so Lastovče in kje je Medičeva ulica, ampak glede na presenetljivo višino investicije

ment ne pomeni nič, če ga lokalna skupnost ne zna udeležiti. Za to pa bo pri teh odločitvah potrebno več strokovnosti in transparentnosti. Ne pokvarimo vsega, kar je v tem mestu mišljeno dobro!

Naročniki revije **park** so tudi naslednje ustanove:

Vsi ljubitelji živali - povabljeni!
DRUŠTVO ZA ZAŠČITO ŽIVALI NOVO MESTO
 Glavni trg 11, 8000 Novo mesto
 Kontakti: 041 233 248, 07 30 20 200

ZP MS
 Rozmanova ulica 10, Novo mesto
 Tel.: 07 33 71 470, 041 643 969
 e-mail: dpm.mojca1@siol.net
 www.drustvopm-mojca.si
 Društvo prijateljev mladine
 "Mojca" Novo mesto

N.Si
 Nova Slovenija
 Krščanska ljudska stranka
 Zaupamo v
 moč
 dobrega

Slovenska demokratska stranka
SDS
 Mestni odbor
 Novo mesto

VRTEC CIBICAN NOVO MESTO
 Ragovska ulica 18, 8000 Novo mesto

K.N.J.I.Ž.N.I.C.A
 Paula Golie
 Kidričeva 2, p.p.29
 8210 Trebnje Tel.: 07/ 34-82-110

RIC Novo mesto
 Novi trg 5, Novo mesto
 tel.: 07 39 34 550
 www.ric-nm.si
 Razvojno izobraževalni
 center Novo mesto

Visoka šola za upravljanje in poslovanje
 Dodiplomski visokošolski programi
 Na Loko 2, Novo mesto
 tel.: 07 39 30 020

DOLENJSKI MUZEJ
 Muzejska 7, Novo mesto

OŠ Bršljin
 Kočevarjeva 40, Novo mesto
 e-mail: os.brslijn@guest.arnes.si

Šolski center
 Novo mesto
 Šegova 112
 Novo mesto

OŠ Brusnice
 Velike Brusnice 101,
 V. Brusnice

KNJIŽNICA
 Rozmanova 26/28,
 Novo mesto
 tel: 07 393 46 74

Osnovna šola CENTER
 Seidlova cesta 7
 8000 Novo mesto

Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije
 Območna enota Novo mesto

KULTURNI CENTER JANEZA TRDINE
 KC Janeza Trdine
 Novi trg 5, Novo mesto

LDS
 LIBERALNA DEMOKRACIJA SLOVENIJE
 MESTNI ODBOR NOVO MESTO

Osnovna šola GRM
 Trdinova ul. 7,
 8000 Novo mesto
 Tel.: 07 39 35 900

Glasbena šola Marjana Kozine Novo mesto

Kmetijska šola Grm
 Sevnica 13
 Novo mesto

GIMNAZIJA NOVO MESTO
 Seidlova cesta 8
 8000 Novo mesto

Dijaški dom Novo mesto
 Šegova ulica 115
 8000 Novo mesto

OŠ Šmarjeta
 Šmarjeta 1, Šmarjeta
 tel.: 07 38 44 180

GASILSKO REŠEVALNI CENTER
 NOVO MESTO
 Seidlova cesta 29, 8000 Novo mesto

SREDNJA ŠOLA
 ZA GOSTINSTVO IN TURIZEM
 Ulica talcev 3
 Tel.: 07 332 15 27

EKONOMSKA ŠOLA
 Novo mesto
 Ulica talcev 3/a
 07 39 33 264

Mestna občina
 Novo mesto
 Seidlova 1, Novo mesto

SLS
 Slovenska ljudska stranka
 Mestni odbor Novo mesto

strankamladihslovenije
SMS
 www.sms.si

Galerija Božidar Jakac
 Grajska cesta 45, 8311 Kostanjevica na Krki
 TEL.: 07/49 87 008, FAX: 07/49 87 335
 Ogled razstav in stalnih zbirk:
 vsak dan razen ponedeljka od 9. do 18. ure.
 www.galerija-bj.si, e-pošta: info@galerija-bj.si

Revija **park** je dostopna gostom v naslednjih lokalih in frizerskih salonih:

Bistro in pizzeria Kaval
 Panda d.o.o.
 Velike Brusnice 13
 tel.: 07 30 85 623

PIZZERIA RESTAVRACIJA
NOVLJAN
 Novi trg, Novo mesto
 tel.: 07 33 22 223

Okrepitevalnica Renata
 Ljubljanska 26 (TPC HEDERA), Tel.: 07/338 20 15

McDonalds
 Ljubljanska 27
 Novo mesto

Figura Kr'neki
 Ljubljanska cesta 27
 Novo mesto

Renata Peterle s.p.
 Bršljin 22, Novo mesto
 tel.: 07/30 23 384
Frizerski salon

Prepih
 Gornja Težka voda 19
 Stopiče
 tel.: 07 30 89 404

TOTAL
 d.o.o.

Frizerski salon Jure
 Kandijška 19, Novo mesto

Knjigarna Goga
 Glavni trg 6, Novo mesto

lokalPatriot
 www.lokalpatriot.si
 lokalpatriot@lokalpatriot.si

PIZZERIA TOTALKA
 Kandijška cesta 60
 Tel.: 07 302 01 00

Frizerstvo in lasuljarstvo
KODRČEK
 Ljubljanska 80, tel.: 07 33 26 028
 Smolenja vas 3, tel.: 07 33 44 118

FRIZERSKI STUDIO
Simona
 Simona Šimec s.p.
 ul. Marjana Kozine 3
 8000 Novo mesto
 Tel.: 07/33 73 461
 GSM: 041 609 144

mič styling
MS
 Salon Glavni trg 2
 Novo mesto
 07 337 72 70

TOTAL
TOTALČEK

Vabljeni v frizerski salon
»SAŠO«
 Vesna Barantin, s.p.
 Ratež 70,
 tel. 30 85 843, GSM:031 322 237

Prehrana na študentski bon za samo 230,00 SIT
 pestra izbira juh, sendvičev, solat, jogurtov in krofov.
 Nahajamo se na Novem trgu v Novem mestu.
TVOJH MINUT

FRIZERSKI SALON
 Redek Jelko, s.p.
 Podkrižje 19
 8000 Novo mesto
 (na Gornji, nasproti OŠ Gornji)
 Tel.: 07/33 41 488
 Jelko - GSM: 040/ 874 497
 Rudi - GSM: 031/ 736 532

TOTAL
TOTALČEK

Ob rob zaposlitvam v Revozu

Le povečana proizvodnja ali tudi multikulturnost?

Tina Ban

Prvi veliki Revozov zaposlovalni bum je mimo. V eni največjih novomeških tovarn so pogodbeno na novo že zaposlili 460 delavcev, do leta 2006 jih bodo še najmanj 300. Skupaj gre torej za več kot 700 ljudi. V veliki večini so to proizvodni delavci, pretežno mladi ljudje z nizko izobrazbo, le majhen delež predstavljajo tehniki in inženirji. Kaj to pomeni za Novo mesto? Ali dolenjska prestolnica resnično postaja uspešno in bogato industrijsko središče? Ali morda le zatočišče za poceni delovno silo? Bo Novo mesto spet dobilo podobo delavskega, industrijskega mesta, ki jo je nekdaj, pred stečajem v devetdesetih, že imelo?

Čeprav smo delavci pravzaprav vsi, polno ali honorarno, uradno ali neuradno zaposleni, beseda delavec v vsakdanji govorici označuje predvsem človeka iz nižjega družbenega razreda. V primeru menedžerja, glasbenika ali odvetnika bi nam šla kar nerada z ust. Delavstvo je pravzaprav družbenokulturni pojem in vprašanje Revozovega zaposlovanja je med drugim tudi družbenokulturno vprašanje. Če ga vzamemo kot takšno, ima življenje v delavskih mestih tako svoje prednosti kot pomanjkljivosti. Včasih se to zdijo apatični in depresivni kraji, kot danes delujejo npr. Velenje, Jesenice ali koprski Markovec. V drugih primerih pa so se delavska mesta izkazala za izredno živahna, odprta in svobodomiselnja. Že od nekdaj so se v njih razvijale prodorne družbene in politične ideje pa tudi umetnost in kultura. Ne ravno visoka, namesto te raje ulična in raznovrstne subkulture. Brez delavskih četrti tudi punka, rapa, break dancea, salse in tanga ne bi bilo. Danes so v razvitem svetu delavci navadno tudi druge etnične pripadnosti kot večinsko prebivalstvo. Zaradi tega se sicer pojavljajo številna trenja, po drugi strani pa ravno to delavska in industrijska mesta naredi za multikulturna središča.

Danes so v razvitem svetu delavci tudi druge etnične in rasne pripadnosti kot večinsko prebivalstvo. Zaradi tega se sicer pojavljajo mnoga trenja, po drugi strani pa ravno to delavska in industrijska mesta naredi za multikulturna središča.

V Revozu so se zaposlovanju tujcev zaenkrat poizkušali izogniti, zaposlili so jih le pet. Kako bo v prihodnje, se še ne ve. Če se ponudba delovne sile na zavodih za zaposlovanje do leta 2006 ne bo povečala, bodo seveda morali razmišljati tudi o stalni naselitvi delavcev iz tujine. Čeravno niso tujci, pa je vendarle večina Revozovih delavcev prišlekov. Nekateri iz bližnje, drugi iz daljne okolice. Tistih nekaj, ki prihajajo s Ptujca, iz Kopra in drugih bolj oddaljenih krajev ter bodo čez teden živeli v Novem mestu, boste verjetno lahko srečevali na novomeških ulicah. Ostali, Dolenjci, Belokranjci, Posavci in Štajerci, bodo za Novomeščane ostali nevidni. Nekaj minut pred začetkom »šišta« jih bo delavski avtobus pripeljal do tovarne. V eni izmed treh izmen bodo nato osem ur sestavljali nove avtomobile. Sedemsto jih mora priti iz tovarne vsak delovni dan, zahteva norma. Nekaj minut po koncu bodo delavci utrujeni spet sedli na avtobus, ki jih bo že vozil proti njihovim domovom.

Glede na podatke republiškega zavoda za zaposlovanje bodo vsi na novo zaposleni v Revozu skupaj predstavljali le dobre tri odstotke vseh zaposlenih v upravni enoti Novo mesto. Na prvi pogled se zato morda res zdi, da v Novem mestu na demografskem in družbenokulturnem področju ne bo veliko novega. Pa vendar je treba upoštevati, da bo - vsaj na daljši rok - okrepljena avtomobilska tovarna močno pospešila razvoj drugih gospodarskih panog. Dobavitelji delov, prevozniki, obrtniki, gradbeniki, gostinci in še mnogi drugi si bodo v novih razmerah lahko odrezali svoj kos pogače. V Novem mestu bo verjetno več denarja, toda ali bo tudi več prebivalcev? Naselitev delavcev iz drugih krajev (tudi iz tujine) bi lahko bila spodbudna prevetritev. Sicer pa bodo medkulturne stike okrepili tudi Renaultovi uslužbenci - Francozi, ki bodo (v večjem številu kot do zdaj) prihajali na nekajmesečne misije v novomeško tovarno. Družbene spremembe gotovo bodo, kakšne, pa je težko predvideti. To, ali se bomo v gospodarstvo vključevali le kot fizična delovna sila ali pa bomo iznajdljivo ponudili tudi kaj več, pa bo verjetno v marsičem odvisno tudi od nas samih.

Jesenska idila

Barica Smole, foto: Boštjan Pucelj

V njegovih očeh je bilo nekaj, kar mi je dopovedovalo, da vse to ve in da nimam razlogov, da bi me skrbelo. Ko bo on na oblasti, bo vse drugače.

Temo požirajo ulične svetilke in neonski napisi, ki živčno utripajo, in zvečer se zamaženo ozirajo v nebo, da bi ti dušo pobožale zvezde. Uho le stežka ujame murnovo ali celo slavčevo pesem ali samo uživa v odsotnosti zvokov. Kar naporno je prisluhniti, kako govorijo ljudje, kako pojejo njihova narečja, kakšne zgodbe skrivajo, kaj jih teži ali veseli. V lokalnih buči glasba in če hočeš slučajno komu kaj povedati, se moraš nagniti čisto k njegovemu ušesu in zatuliti vanj. Avtomobili na cestah hrumijo, poskakujejo od muzike, v dnevnih sobah (in v vseh drugih tudi) trepetajo ekrani televizorjev in klepetajo svoj monolog. Vse utripa in bliska in tuli in sporoča svoje slišna in vidna sporočila. Človek je pač narejen tako, da lahko sprejme in shrani določeno količino informacij, zato se navadi, da jih spregleda, da si jih ne zapomni. Vse membrane v njem pa trepetajo. Potem, če že hodi, hodi molče, v glavi mu brni od slušnih in vidnih impulzov, da ne sliši lastnih misli. Pa saj zanje tako ali tako ni več prostora, zasedlo ga je smetje od zunaj. Če hoče narediti kaj poštenega, pa se ve, da potrebuje mir. Tudi zato mogoče nekateri ustvarjajo samo v poznih nočnih urah, ko bedijo le še sove in premrzle ptice nestrpno čakajo, da si na jutranjem soncu ogrejejo perje in grla.

Zato kdaj pa kdaj odidem do voda, ki pustijo, da po njihovi šumljajoči gladini spuščam krhke ladjice svojih misli, v temne, le tu pa tam z vzorci svetlobe presejane gozdove, na senožeti, ki mi utišajo celo lastni korak. Da si odpočijem ušesa in oči, da začutim, da sem tu, da slišim svoj glas, da vidim svoje podobe, da se dotaknem svojih spominov, poiščem svoje besede ...

In ko sem se takole v predvolilnem času odpeljala daleč od sveta, kjer je potekal nekakšen boj za moj mali, nepomembni glas, kjer so ob pločnikih stala stojala s predvolilno propagando, kjer so vozili temno zastekljeni avtobusi, zaklenila avto (in prej pospravila iz njega vse, kar bi lahko zamikalo dobro znane, a nikoli prijete tatove, ki se s kombiji prevažajo po gozdnih cestah, od katerih nabirajo svoje novodobne gozdne sadeže) in sem se - brez vrečke ali košare, kar tako -, odpravila čez jesenske travnike in mimo selesetečega koruzja in po gozdnih obronkih, so me z buke ob poti ugledale oči enega od kandidatov za volitve. Prodorne so bile, da so zabolele in so zrlle vame s toplo iskro na šarenici, kot bi jo naslikal Reynolds. Čudno, kadar ga "po nemarnem" srečam - tistega naslikanega, ne angleškega slikarja -, umakne pogled, če pa se že po nesreči križa z mojim, za delček sekunde začutim, da sem manjša od makovega zrna, da me nekdo, kot je on, ne more ne opaziti ne pozdraviti, ker ima mnogo pomembnih, državniških skrbi. Celó šole ima, pošten poklic, nekaznovan je, celo pogojno ni bil obsojen, misli, da je tudi ugleden. Če sem gledala kakšen film in med propagandnimi sporočili preklopila na drug kanal, sem ga slišala, kako skupaj s svojimi kompanjoni govori o meni - o malem človeku, državljanu Slovenije, ki ga bo on, če bo izvoljen, dostojno predstavljaj; delal bo, da mu bo teklo s čela: nemudoma, čez noč, bo zaposlil mlade, zvišal pokojnine, zgradil ceste in vodovode, poskrbel za bolne, za meje, za manjše davčne obremenitve, skratka, za boljšo, našo, lepšo, prijaznejšo ... Slovenijo. Ležijo mu tako ekonomska kot druga družbena vprašanja, notranja in zunanja politika, preteklost in prihodnost. Kar verjeti nisem mogla, da visi na buki. Hotela sem uiti njegovemu pogledu, pa sem zavila na kolovoz, proti kozolcu. A glej ga vraga, na preperelih letih je bil s tapetniškimi sponkami pripet drug kandidat, s prav tako iskrico v očeh. Toplo me je gledal, nič ni imel proti, da sem v športnih copatih; on je za šport in za vse drugo, za kar je tudi oni z buke. Sicer pa sta si zelo različna. Smehljaj se je milo, naklonjeno; ko da bi vedel, da me skrbi zaradi svinjarije, ki so jo odvrli v Zagradcu in jo pijejo tamkajšnji prebivalci. Ko da razume, da mi ni vseeno, čeprav jaz tiste vode ne pijem. Da mi ni vseeno, da je na Koroškem med nezaposlenimi največ mladih ali kakor jim strokovno rečejo, iskalcev prve zaposlitve; da me jezi, ker so sedanjí politiki tiho ob sramotnem filmu, ki ga Italijani snemajo o kraških brezinih in sploh na novo pišejo zgodovino, da sem besna, ker bodo naši vojaki prej ali slej šli v Afganistan ali v Irak ali na kakšen podoben kraj, da vem, da kakšna v njihovih glavah zamišljena regija z Avstriji in Italijani in Istrani niti v sanjah ni možna, da me kuha, ko mi kdo reče, da bo manj "koštalo", če mi kaj naredi brez računa, in da državi za stotine takih ni mar, meni pa skrbno gleda pod roke, da sem žalostna, ko slutim, koliko strupa pojedjo z barvili in stabilizatorji in škropivi v hrani slovenski otroci, da sem zgrožena, ko slovenski trgovci poberejo največji del od prodane knjige, da ne morem spati, ker v Sloveniji propada vse, kar ustvarja novo ali višjo vrednost ... V njegovih očeh je bilo nekaj, kar mi je dopovedovalo, da vse to ve in da nimam razlogov, da bi me skrbelo. Ko bo on na oblasti, bo vse drugače.

V dolini so se iz dimnikov začeli dvigati modrikasti dimčki, ki so pripovedovali pravljico o tem, da so ognjišča topla, ljudje okrog njih zadovoljni, da matere in babice kuhajo kašo, očetje in dedje pa otrokom pripovedujejo zgodbe. Iz hlevov so se oglašale krave, nakrmiljene z dišečim, nesubvencioniranim senom, ki ga bodo čez noč predelale v polnomastno mleko brez dodatkov. Iz za leščevih meja se je oglašil večerni zvon, za katerega sem nekoč mislila, da poje: "Z dela, ljudje, z dela, ljudje," zdaj pa se mi je zdelo, da pozvanja: "Na volitve, na volitve!" Treba je bilo domov.

Ozrla sem se proti plakatu na kozolcu in v mislih rekla: "Saj boš izvoljen. Potem bo vsaj tu mir za štiri leta."

Zdaj je tako, kot je bilo: vsak svoje imamo; tisti s plakatom, kar so si obljubljali in obetali, jaz pa drevesa in gmajne in samotne poti. Samo tu in tam s kakšne buke ali kozolca visijo papirnati trakovi. Jesenski veter se igra z njimi in če je zelo razigran, lahko na razcefranih ostankih zaslutim predvolilno iskrico v očeh. Kot bi jo naslikal Reynolds.

Mojca Novak, direktorica, ki odhaja z občine

Barica Smole,
foto: Boštjan Pucelj

Mojca Novak je rojena Novomeščanka, ki že celo življenje živi in dela v tem mestu. Njena prva služba je bila v Labodu, kjer sva bili nekoč sodelavki. Ljudje jo poznajo predvsem kot direktorico občinske uprave. Na tem delavnem mestu je od leta 1999. Prvi mandat z Antonom Starcem je pripeljala do konca, zdajšnjega župana Boštjana Kovačiča pa zapušča sredi mandata. To je sprožilo številna ugibanja in bilo tudi povod za ta intervju. No, je pa to tudi priložnost, da Mojco Novak, ki je bila kot prva dama občine mnogokrat obravnavana tudi bolj kritično, spoznamo še z nekoliko bolj osebne plati.

V tem časopisu ste bili večkrat "gostja" v satirčni rubriki Potlač. Kako ste sprejemali to pisanje?

Od začetka sem naročena na Park, uredništvu sem celo predlagala uvedbo naročnine. Park se mi zdi na nek način nadaljevalec tradicije glasila Valj iz mojih ZSMS-jevskih časov. Satira je potrebna, družbi drži ogledalo. Nič se nisem jezila, če so se me avtorji Potlača privoščili, največkrat sem se zabavala. Kritična distanca do oblasti, sistema in posameznikov je potrebna. Včasih sem bila sicer resda samo podoba, na katero je bila pripeta neka tuja vsebina, ni odražala mojih reakcij, pa vendar

V Potlaču so bile vaše karikature takšne, da so vas prikazovali kot prikupno žensko. Tudi Mojči so vam rekli njegovi avtorji. Mislite, da prikupna zunanost ženski lahko pomaga pri karieri?

Vizualna in komunikacijska prikupnost ne

Nič se nisem jezila, če so se me avtorji Potlača privoščili, največkrat sem se zabavala. Kritična distanca do oblasti, sistema in posameznikov je potrebna. Včasih sem bila sicer resda samo podoba, na katero je bila pripeta neka tuja vsebina, ni odražala mojih reakcij, pa vendar.

moreta škoditi. Če ženski ali moškemu uspe izžarevati iskrenost do ljudi, je dobro. Zame je prikupen tisti, ki je predan sogovorniku, poslu, skupini ljudi. Veliko je vreden odkrit pogled in upam, da takega imam. Če ljudje gledajo le zunanost, je ta, naj bo lepa ali grda, lahko izrabljena.

Glede oblike svojega imena pa menim, da je bila uporabljena ironično in sem jo vzela kot kompliment.

O vas so pisali tudi drugi časopisi, zadnje čase zlasti v zvezi z afero Komunalna.

Z afero so me seznanili mediji. To je zgodba, ki vključuje komunalno, občino in druge subjekte. Še danes ne vem natanko, kaj so mi pripisovali, nimam nobenega dokumenta o tem, nobene osnove. Sklepam, da se je to dogajalo zaradi funkcije, ki jo opravljam. Odprto sem sodelovala z organi pregona, ko so iskali dokumente v zvezi s komunalno in drugim. Me je pa vse to dogajanje prizadelo, kajti pomenilo je, da me država sumi, da delam kriminalna dejanja. Nekdo dvomi, ali delam pošteno. Pri vsakem delu se lahko zgodi, da nekaj narediš pomanjkljivo, ne dovolj dobro, ampak da te sumijo česa takega ... Seveda se bo izkazalo, da nimam ničesar s tem, kar naj bi bilo kaznivo. Občinska uprava ima niz dejavnosti, strokovnih, operativnih in zakonskih, ki jih izvajajo posamezni strokovnjaki s specialnimi znanji na posameznem delovnem mestu. Gre za strokovna znanja v procesih, za katera odgovarja posamezen strokovnjak. Kot direktorica občinske uprave sem odgovorna za vodenje in organiziranje občinske uprave. Predstojnik uprave pa je župan. Moj pristop do dela s sodelavci je bil vedno tak, da sem podpirala in vzpodbujala strokovno, kreativno in zakonito delo, moja naloga, kakor sem jo videla sama, pa je bila ta, da sem izvajalce podpirala, da je bilo delo čim hitreje in čim boljše opravljeno.

Kot funkcionarka ste pač javna oseba in zato bolj na očeh javnosti ...

Takšna je bila moja odločitev in tega se

na kratek pa te spotikanja zaznamujejo. Nič ni vredno tisto, kar si delal ali delaš, samo bombastična zgodba je, ki se bo sicer razblinila, ampak grenkoba ostane. Prepričana sem, da je vsak človek vreden spoštovanja, do zdaj sem menila, da se mi to, kar se mi je zgodilo, ne more nikoli zgoditi. To me je zaznamovalo osebno, prizadeta pa je bila tako moja družina kot prijatelji. Zelo veliko prijateljev me je poklicalo in povedalo, da verjamejo v mojo poštenost, v delo ...

Je to dogajanje razlog, da odhajate na drugo delo? Je v ozadju morda razhajanje z županom?

Na občino sem prišla za en mandat, pa se je zavleklo. Sin Nejc mi je že takrat, ko sem se odločila, da ostanem še drugega, rekel: "Rekla si, da razreda ne smem ponavljati, ti pa ponavljaš mandat." Vedno sem bila tam, kjer je bilo treba

način dela. Slabi dve leti dela z Boštjanom Kovačičem je zadosti za vedno. Gre za osebno odločitev in ne želim več sodelovati z njim.

Vaši "šefi" so bili vedno moški, Kirm, Starc, Kovačič ... Kako ste sodelovali z njimi, zakaj niste raje vi "šef"? Imate strokovne in politične reference ...

Delovne navade moških in žensk so v bistvu različne. Z nekaterimi, npr. S prejšnjim županom Starcem, sem odlično sodelovala, bil je pošten in razgledan človek. Morda gre za to, da je človek pripaden, svoji organizaciji, predstojniku. Mogoče je to bolj ženska lastnost. Če je odnos med podrejenim in nadrejenim v redu, je zadovoljstvo večje, rezultati so boljši. V trenutku, ko ocenim, da želim početi še kaj drugega, in če imam tudi možnost za to, do sedaj sem

Z županom imava različen pristop do dela, različne poglede, tudi odnos do ljudi in način dela. Slabi dve leti dela z Boštjanom Kovačičem je zadosti za vedno. Gre za osebno odločitev in ne želim več sodelovati z njim.

delati. Da odidem, je pač moja odločitev. Vedno je treba oceniti, kaj še lahko preneseš, zlasti pa, kaj zmoreš. Moj način dela je tak, da najraje povezujem ljudi, ki so pripravljeni delati v timu, iščem ljudi, ki imajo inovativne pristope, ki imajo vizijo. Sprejemam nove izzive, rada sem "motor", rada ustvarjam pozitivno vzdušje. Ko so rezultati, se vsakemu nasmeje, češ, to smo naredili skupaj. Občina je za delo še poseben izziv: pri delu je več različnih, med seboj prepletajočih se komponent: politika, javnost in stroka. Sem ZSMS-jevska generacija: takrat je nekaj veljalo povezovanje, skupinsko delo, odprtost, prijateljstvo, tovarištvo ... Če smo že kaj rušili, smo zato, da bi gradili novo in boljše.

Pa kljub temu, če drugi človek občine odide sredi mandata, je to nenavadno. Ko ste mandat sprejeli, ste se za to verjetno odločili po premisleku in odgovorno. V javnosti se pojavljajo govorice, da naj bi kljub vsemu za odločitvijo stalo razhajanje z županom. Kaj je res?

Z županom imava različen pristop do dela, različne poglede, tudi odnos do ljudi in

jo imela, odidem. Ne v drugo službo, na drugo delo. Potrebujem konstruktivno delovno okolje, kjer lahko s timom ljudi dosegam odlične delovne rezultate. Šef je tisti, ki ustvarja pogoje za dobro delovno klimo, lahko pa je tisti, ki to preprečuje ali celo ruši. Pomembni so mi rezultati dela; takšni, ki izhajajo iz spoštovanja posameznikov in timskega dela.

Menda je nekdanji direktor Laboda, vaš nekdanji strankarski kolega in šef, zaprosil za službo na občini, ko ga je nadzorni svet odslovil. Zakaj ni bil sprejet?

Postopek je zaključen. Pri tem so bila upoštevana načela, ki veljajo po zakonu o javnih uslužbencih. Po njih pač ni bil izbran. Tudi to je bilo v medijih drugače prikazano, preden je postopek sploh bil končan.

Glede na to, da se pogovarjava nekaj dni pred volitvami, kakšna je vaša napoved volilnih rezultatov? V Sloveniji in MONM?

Verjamem v zmago LDS.

Ste članica stranke od njene ustanovitve.

Kakšno vlogo imate v njej?

Sem članica izvršnega odbora v mestnem odboru LDS in svetu LDS. Dolgo let delam v stranki in želim biti v njej še naprej aktivna.

Ali je na vašo politično opredelitev vplivalo to, da je oče vašega sina Tone Anderlič?

Ne bi rekla. Je pa res, da sva se spoznala pri delu v ZSMS. Leta 87 se je rodil Nejc, v času plakarne afere, saj se spominš tistega plakata, pa štafete ...

Bi na naslednjih volitvah kandidirali na listi LDS?

Vedno sem za nove izzive, še posebej, če ne koristijo le meni in stranki, temveč okolju, v katerem živim in ljudem v njem.

Kaj pri svojih sodelavcih najbolj cenite?

Delavnost, poštenost, iskrenost in pripadnost. Pa stroko; ni nujno, da je delo visoko zahtevno, toda če si na nekem delovnem mestu, ga je treba do popolnosti obvladati in opravljati, kar se da najbolje. Ne maram pa lažnivcev in lenuhov.

Ali marljivost, vestnost, strokovnost, poštenost nosilcu javne funkcije "pridejo najbolj prav"?

Morda niti ne. Mislim, da te lastnosti imam, ne razmišljam pa o tem, ali mi koristijo, niti ne, ali bi mi morale. Lahko, da mi tudi škodijo, ne vem. Oblikuje pa te tudi okolje. Neprestano si na očeh javnosti, oblikuješ se in spreminjaš. Vendar pa mojega značaja ne more nihče spremeniti, tega ne dopustim. Spoštujem ljudi, sodelavce. V politiki pa se mi zdi zelo pomembno, da dokazujemo, da ni vse tako slabo, kot hočejo nekateri prikazati. Zelo negativen pojav se mi zdi to, da nekateri mahajo nakoli z velikimi besedami, ne da bi prav vedeli, kakšen pomen nosijo. Tako govorijo o klientelizmu, korupciji, vse je temno, vse negativno, vsi v politiki so enaki, so barabe in goljufi. Ni res. Ločiti je treba seme od plev. Posamezniku je potrebno priznati njegove zasluge. Vendar je tega vedno manj, kot bi se bali, da smo zato, ker nekomu priznamo njegovo vrednost, sami manjši. Kvaliteto ustvarja to, da znamo ločiti dobro od slabega, četudi smo različnih mnenj, različnih strank.

Vaš recept za uspešno javno delo?

Nekaj tega sem že povedala ob drugih vprašanjih. Zagovarjam stališče, da vse stoji na ljudeh. Jaz jih imam rada in jih spoštujem. Vsak posameznik je vreden spoštovanja. Treba je veliko povezovanja, pa tudi tolerance, zaupanja. In ne govorim: to je zanič, treba je narediti tako in tako. Treba je videti, kaj je možno, kaj zmoremo, kaj v tem trenutku lahko naredimo. Stvari niso črno-bele, mi nismo vse-mogočni, edini zmožni. Vsega se ne da spremeniti, v kratkem času še zlasti ne.

Kako ocenjujete obdobje, v katerem ste bili direktorica občinske uprave?

Mislim, da je bil prvi mandat uspešen. Ponošna sem na ekipo v Upravi in njene dosežke. Bila je čvrsta, presegla je vse afere od prej. Mnogo stvari je bilo v preteklosti začeti, mi smo jih speljali, zaključili. Postavili smo standarde dela, izpeljali ISO standard kot prva občina v Sloveniji, vodili velike investicije, ki so bile posledica dobrega gospodarjenja in ustvarjanja proračunskih sredstev. Stoji knjižnica, narejena je severna obvoznica, narejena je pokopališče, nova osnovna šola. Dokončane so bile milijardne investicije. Celotno poslovanje občine je pregledalo računsko sodišče in ugotovilo, da je bilo naše delo zakonito, gospodarno in

Delovne navade moških in žensk so v bistvu različne. Z nekaterimi, npr. S prejšnjim županom Starcem, sem odlično sodelovala, bil je pošten in razgledan človek. Morda gre za to, da je človek pripaden, svoji organizaciji, predstojniku. Mogoče je to bolj ženska lastnost.

pošteno. Urejeni in sprejeti so planski dokumenti, ki omogočajo gradnjo in širitev mesta. Začeli smo postavljati regijsko središče v tem smislu, da bi bila tu ustanovljena univerza; ne zaradi nje same, ampak v podporo gospodarstvu. Dobri rezultati so tudi posledica dobrega sodelovanja z državno oblastjo.

Kaj pa v drugem mandatu?

Sprejeta je strategija razvoja občine za celotno mandatno obdobje, ki določa ključne razvojne aktivnosti občine in programe. Projekti, ki se nadaljujejo iz prejšnjega so predvsem CEROD, ki je v fazi gradnje, prav tako avtocesta z dvema priključkoma, rast in razvoj visokošolskega središča, gradnja športnih objektov v Portovalu, obnovitev šol za izvajanje devetletnega pouka, posodobitev in dograditev osnovne komunalne infrastrukture v celi občini, oživiljanje mestnega jedra, dokončanje knjižnice Mirana Jarca in Rotovža, gradnja gospodarske cone Adria, Zalog in drugih. Novi projekti tega mandata so projekti, vezani na rekonstrukcije cestnega omrežja v občini, ki smo jih uspeli lani vključiti v državne plane, regionalni projekti iz regionalnega programa in pridobitev sredstev iz strukturnih skladov, zelo pomembno je vzpodbujanje dejavnosti in aktivnosti na področju športa, kulture in sociale, pa informatizacija v najširšem smislu komunikacij. Pomembno je tudi to, da je MO NM uvrščena v pilotni projekt odličnosti. Uspešnost projektov, ki sem jih navedla in še veliko tistih, ki jih nisem izpostavila, pa so enako pomembni, je odvisna ne le od uprave, temveč predvsem od sinergije, ki jo daje uspešen, uigran tim ljudi iz stroke in politike. Če kdo od delavcev odide iz uprave, to župan kot predstojnik uprave nadomesti, kot je že v preteklosti. Želim, da bi delo župana, uprave in občinskega sveta, realizacijo projektov in uspešnost razvoja občine volilci nagradili na lokalnih volitvah 2006 tako, kot so nas z zmago nagradili v prejšnjem mandatu.

Govorite o milijardnih investicijah, ki so mirovale. Kaj pa drugo?

Z velikimi dejavnostmi so povezane tudi manjše. Kaj vse se veže na četrto slovensko univerzo, ki si jo želimo! Univerza bo tam, kjer so sposobnejši ljudje in srčno upam, da bo v Novem mestu. Na njej se bodo šolali prihodnji gospodarstveniki, polnomna pa se bo spremenil tudi utrip mesta; več študentov bo v njem, zidala se bodo stanovanja, s tem sta povezana šport, kultura ... Posredno vse take investicije pomenijo razvoj na mnogih področjih, kar se odraža tudi v tem, da se mesto krepi kot regijsko središče. Napreduje, dobiva značilnosti velikih sodobnih mest, ki jih opazimo in zaznamo, če Novo mesto primerjamo z drugimi mesti. Že zdaj je v mestu toliko prireditev, da ni časa, da bi obiskal vse. Krepijo se društva, nastajajo delavnice, razvija se dejavnost različnih starostnih skupin ...

Bi kaj spremenili, če bi lahko?

Do sedaj nobene odločitve ne obžalujem. Gotovo pa bi kaj spremenila. Ko spreminjam, mora spremenjeno biti boljše, zato je pri tem pomemben osebni razmislek, ki ga uskladam s sodelavci. Vedno sem za dialog, za dogovarjanje. Pri svojem profesionalnem delu bi spremenila nekatere stvari v zvezi s sistemom

predšolske vzgoje, socialnimi pomočmi, lokalno samoupravo, državno upravo, statusom javnih uslužbencev in še kaj. Sveta pa se ne da spremeniti čez noč. Gre za nenehen proces spreminjanja. V to gibalo razvoja verjamem.

S čim bi se politika in stroka morali v prihodnje najbolj ukvarjati v Novem mestu?

Velik problem ostajajo Romi. Zelo pomemben je tudi skladen razvoj mesta in okolja v tej regiji. Decentralizacija na lokalnem nivoju mora biti, a takšna, pozitivna, kjer se oboje dopolnjuje. Mesto mora biti močno, z okoljem pa mora biti v sinergiji. Tu je pomemben občutek politike o pravi meri. Hiter razvoj je mogoč, če se Novemu mestu zagotovijo državne, regijske in lokalne funkcije tako, da ne bodo ovira, ampak bodo občino krepile in spodbujale gospodarski razvoj. Mesto pa mora poleg gospodarskih con Zalog in Adria dobiti nove poslovne cone ob novih vpadnicah, zlasti v Mačkovcu.

Večkrat sva prestavili čas za pogovor, zdaj je trdna noč. Kako preživljate prosti čas?

Kot sem že rekla, hodim na delo, ne v službo. Prostega časa imam malo. Letos sem dopust preživela ob gospodinjstvih opravilih. Sproti jih naredi mama, večja

ostanejo. Nekaj dni sem dihala morski zrak. Bilo je kratko, a lepo. Na srečo sem družinski vinograd prodala. Zasadil ga je oče, ko pa je umrl, sem ga hodila obdelovat šest let. Škropila sem in okopavala, pa sploh ne pijem, pa tudi potrebnih vinogradniških znanj nimam. Vse to sem opravljala, ker je bil očetu v veselje. Ne meni. Poosebljal je izgubo očeta. Včasih je za kakšno stvar potrebno več časa. Odnos do stvari in ljudi je treba gledati iz časovne distance.

Kaj štejete za svoj največji dosežek?

V poklicnem in zasebnem življenju mislim, da to, kako gledam na ljudi. Spoštujem jih. Zaradi tega imam dobre odnose z njimi, spodbujamo se v razvoju. Imam veliko prijateljev, s sinom imava dobre odnose, ki temeljijo na zaupanju. Tudi z njegovim očetom sva prijatelja in se ceniva. Kljub vsemu, kar se mi zdaj dogaja, nisem zagrenjena, ne otožna.

Kakšna je vaša pot naprej? V javnosti se govori, da boste po končanem delu v občinski upravi prevzeli vodenje novomeškega doma upokojujencev. Ali to drži?

Ne, to ne drži, je pa res da ostajam v Novem mestu.

Pa želje?

Delati tako kot doslej in še bolje. Bogastvo je v ljudeh, v vsakem je skrito. Vsakdo ima znanje in sposobnosti in če znaš to odkriti, je to že pot k uspehu, k dobrim rezultatom. To mi je do zdaj uspevalo in želim si, da bi mi tudi vnaprej.

foto put

Tina Dović

Mira živi v eni od rumenih hiš, ki so tako značilne za naš stari del mesta. Rumene hiše in rjava okna. Pa pelargonije, rdeče. Da bi jo pozdravila, večkrat pritisnem na zvonec visoko v ometu. Navadno počakam nekoliko dlje. Prislonim glavo k vratom, da bi jo slišala kje v veži. Njeno telo je močno upognjeno, koraki pa še vedno hitri, ubrani. Nobenega dvoma ni, da se po škripajočih stopnicah spušča Mira. Prsti leve se vedno opro na leseni podboj, desnica pa skupaj z vrati zaniha prav na stežaj. Dobro nam došli!

Sede v skrbno nagovan, prijetno zatohel prostor, malo galerijo nabožnih podob in družinskih fotografij. Tudi drobni spominki in sveče iz božjih poti imajo skrbno izbran prostor ali celo svoj izvezen prtiček. Mira natančno ve, kje leži posamezna stvar. To vem, ker jo opazujem, ko stopi po porcelanasto vazo, tisto z zlatim robom, za cvetje.

Medtem ko mi pripoveduje kaj iz mladosti ali o bližnjem cerkvenem prazniku, sedim na divanu in se stegujem za žele bonboni sredi mize. Govori pristrčno, rada uporablja pomaniševalnice in ob tem šobi usta. Tu in tam jo zmoti le odštevanje velike stenske ure. »Četrť na pet bo,« pravi, ali »Nič se ne boj, polkna so udarila zaradi vetra.« Ko se znoči, mi prižge luč, ki jo je davno tega nekje dobil njen oče. Spominja se je živo, oranžno, četudi njene svetlobe ne vidi že od dvajsetega leta.

Ko se odpravljam, pospravim za seboj. Pogladim pregrinjalo na divanu. Ovojčke bonbonov stlačim v žep. Smešno, kot bi se bala, da bodo prazni ovojčki vanjo vnesli nemir.

Napoleon

Korziški ljudožerec oz. cesarsko veličanstvo

Aleksej Metelko

Napoleon Bonaparte se je rodil 15. avgusta leta 1769 v Ajacciu na Korziki. Bil je silno iznajdljiv človek z jasno načrtanimi cilji, ki ni prenesel, da se mu je kdor koli postavil po robu. Naglo se je povzpел v francoski revoluciji. Kot briljantni vojni komandir je vedno znova premagoval številčno močnejše vojaške sile in tako osvojil večji del Evrope. Bojda je risal svoje načrte napadov kar v zaboj za pesek. Med eno od bitk je k njemu pristopil neki general in mu dejal, da so njegove čete ostale brez to-

nič takega, kar po njegovem mnenju ne bi smelo. Kot prvi konzul in car je angažiral najboljše pisce in umetnike Francije ter Evrope, da ga slavijo in prikažejo kot arhitekta največje francoske slave. Zanimivo je, kako so leta 1815 takratni časopisi v dvajsetih dneh spreminjali mnenje o njem: »Pošast, s krvjo obliči davitelj ljudi je ušel iz pekla«, »Korziški ljudožerec, nikoli sita hijena, je pristal«, »Kanibal, ki požre vse, je v Grenoblu«, »Lyon je tiranu odprl vrata«, »Bonaparte pritiska na Pariz, toda v Pariz ne bo

obljub zavedeni ter bodo občutili teror. Prvi od teh antikristov naj bi bil Napoleon. Nostradamus je med drugim zapisal, kako bo cesar rojen blizu Italije, kako ga bodo imeli za krvoločnega klavca namesto za princa, kako se bo iz navadnega vojaka povzpел na oblast, kako bodo vstali roji čebel ... (Ko je Napoleon postal cesar, je za simbol nesmrtnosti in vstajenja vzel čebelo). Napoleonu je uspelo priti v Moskvo, a se je moral umakniti, ko so ruski vojaki zažgali mesto. Med umikom so lakota, ruska zima in občasni gverilski napadi Rusov uničili francosko vojsko. Na ta dogodek naj bi se nanašale neke Nostradamusove besede: mogočen trop bo prišel skozi Rusijo, uničevalec bo razsul mesto ... izčrpani bodo umrli na belem teritoriju. Nostradamus je opisal tudi njegovo izgnanstvo na Elbo in vnovično povzpetje na oblast.

za hrptom. Torej o njegovi smrti so se pojavili dvomi. Je res umrl za rakom? Je bil zastrupljen? Je bil človek, ki je umrl tistega dne na sv. Heleni on ali kdo drug?

Sten Forshufvud, zobozdravnik in amaterski toksikolog, je dobro preštudiral spomine Napoleonovega služabnika, ki so bili objavljeni šele leta 1955, in prišel do zanimive teorije o zastrupitvi. Forshufvud je sistematično primerjal simptome zastrupitve z arzenom in simptome, ki jih je kazal Napoleon v zadnjih dneh življenja. Ugotovil je, da so imele Napoleonove agonije več skupnega s počasnim zastrupljanjem z arzenom kot z rakom želodca. Po treh letih potovanja in iskanja dokazov je naposled le uspel dokazati, da vsebujejo Napoleonovi posmrtni prameni las, ki so jih poslali svojem, povišano stopnjo arzena. Kasneje je na tem področju deloval tudi kanadski poslovnež in predsednik severnoameriškega Napoleonskega združenja **Ben Weider**, ki je to teorijo še izpopolnil. Kakor koli že, njegova dela ali nedela nas bodo preživela vse ...

Nekaj Napoleonovih izrekov: »Jaz znam, kadar je to potrebno, sleči levo kožo, da bi oblekel kožo lisice.« »Srce nekega državnika mora biti v glavi.« »Da bi držali besedo, je najbolje, da je nikoli ne dajemo.«

General je imel tik pred Napoleonovo izvolitvijo za dosmrtnega konzula pred vojaki tak govor: »Prijatelji! Ljudstvo - to ste vi - mora odločiti, ali naj bo Napoleon razglašen za dosmrtnega konzula. Izrazite lahko povsem svojo voljo. Nikakor nočem vplivati na vas, samo nekaj bi vam rad povedal: tisti, ki ne bodo glasovali zanj, bodo javno ustreljeni. Naj živi svoboda!«

pov. V vprašanje, ali jih ima sovražnik, je Napoleon dobil pritrdilen odgovor in zabrusil: »Torej naj vzamejo tiste ... Pojdi!« Nekoč je pred bojem počakal na noč, nato kolesa artilerijske vojske povil v slamo in se neslišno vtihotal v mesto. Seveda je to bitko zaradi svoje prefriganosti dobil. Nekoč je ta 168 cm majhen mož hotel vzeti knjigo z visoke omare, pa je ni dosegel. Brž mu je priskočil na pomoč general **Pierre Augereau** z besedami: »Veličanstvo, naj vam dam knjigo, večji sem.« Napoleon ga je nejevoljen popravil: »Niste večji, samo višji stel!« Napoleon se je svoje moči zavedal in marsikdaj je s svojim narcisoidnim odnosom do življenja pretiraval. Tako je na primer, ko je osvojil Moskvo in s tem dosegel svoj cilj, ki je bil postati resnični gospodar Evrope, določil, naj izdelajo nove kolajne, na katerih je bil na eni strani njegov lik, na drugi pa so bile vtisnjene besede: »Bog, nebo je tvoje, ta dežela pa moja!« Da o tem, kako je iz papeževih rok vzel krono in se sam okronal, niti ne govorim.

Pri nas

Znani sta dve anekdoti o Napoleonovem obisku v naših krajih. Močan vtis je zapustil domačinom z jeruzalemsko-svetinjskega območja, ko je poskusil njihova vina in jih ocenil kot zelo dobra. Po izpitem kozarcu je izjavil: »Si bon.« In vsi so bili začuden, le kako za vruga ve, da pije Šipon.

Nekoč je Napolen obiskal tudi mesto Tržič in tam prenočil. Anekdota pravi, da je kar nekaj Tržičanov francoske krvi. Ko pa smo že pri krvi, naj omenim, da je morda vodenje o njegovem italijansko-korziškem poreklu napačno. Obstaja geneološka študija nekega francoskega profesorja in ambasadorja iz Münchena še iz časa pred francosko revolucijo, ko je bila družina Bonaparte še nepomembna, ki kaže na grške korenine Bonapartovih.

Mediji in vladanje

Napoleon je bil eden izmed prvih, ki je razumel pomembnost tiska kot orodje vlade. Najverjetneje je to uvidel zaradi skrbnega spremljanja tiska v mladosti med dobo revolucije. Ko je postal vpliven, je uvedel strogo cenzuro in ukinil več kot petdeset časopisov v Parizu. Nad ostalimi je imel strog nadzor in skrbel, da v javnost ni prišlo

prišel nikoli.« »Napoleon bo jutri pred obzidjem našega mesta«, »Cesar je prišel v Fontainebleau«, »Žvesti Pariz pričakuje ves srečen njegovo cesarsko veličanstvo«. General **Saint-Hilaire** je imel tik pred Napoleonovo izvolitvijo za dosmrtnega konzula pred vojaki tak govor: »Prijatelji! Ljudstvo - to ste vi - mora odločiti, ali naj bo Napoleon razglašen za dosmrtnega konzula. Izrazite lahko povsem svojo voljo. Nikakor nočem vplivati na vas, samo nekaj bi vam rad povedal: tisti, ki ne bodo glasovali zanj, bodo javno ustreljeni. Naj živi svoboda!« Kot velik preračunljivec in človek, ki je moral imeti pod kontrolo vse okoli sebe, je Napoleon na mesta vladarjev francoskih kraljestev na Nizozemskem, v Italiji, Nemčiji in Španiji postavil zveste brate in sorodnike.

Zapuščina

Napoleon je kljub vsemu, kar je počel, ostal v spominu kot pomembna osebnost v evropski zgodovini. V izgnanstvu na otoku Svete Helene je nekoč dejal: »Waterloo bo izbrisal spomin na vse moje zmage.« Motil se je, danes se ga spominjamo kot velikega vojskovodjo. V čast njegovih zmag pa je bil zgrajen tudi slovit slavolok zmage (Arc de Triomphe) v središču Pariza. Veliko je naredil za modernizacijo naroda, ki mu je vladal. Zavzemal se je za enakopravnost vseh pred zakonom in za svobodno izbiro religije. Osnovni zakon Francije je še vedno Napoleonov zakonik (Code Napoléon ali Code civil), pa tudi administrativni in sodni sistem je v osnovi tisti, v katere temelje je posegel Napoleon. Njegove reforme in zakonik pa so kot model ter vzor sprejeli tudi drugod po svetu. Po osvojenih deželah je rušil fevdalni red in tako je bil fevdalizem po koncu Napoleonovih vojn tako prizadet, da se je v 19. stoletju moral sesuti. Njemu se moramo zahvaliti tudi za vnovično odkritje Egipta.

Prvi od treh antikristov

Slavni **Nostradamus** je v svojih štirinastih stičnicah spregovoril tudi o treh mogočnih in tiranskih voditeljih, ki jih je imenoval antikristi. Rekel je, da bodo ljudje pod njihovim vodstvom zaradi velikih in plemenitih

Z motovunskega obzidja je mestu (skozi objektiv) najlažje ukrasti košček njegove duše.

Grožnjan, Motovun

Mesti, ki jima je umetnost vrnila življenje

Tekst in foto: Tina Ban

Reka Mirna v svojem srednjem toku teče skozi pokrajino, imenovano Zelena Istra. Ta del doline poseljujejo slikoviti vinogradi, sadovnjaki, oljčni nasadi ter hrasti, kostanji in platane, ki so tu tako košati, da se zdi, kot da med sabo kar tekmujejo v rasti in lepoti. Med njimi na vrhu gričev čepijo stara kamnita mesteca, ki ponujajo prečudovit pogled na doline in morje. Gosto zidane hiše so bile od nekdaj, danes - ko jih je več kot polovica zapuščenih in zaraščenih z bujnim rastlinjem - pa so še toliko bolj spojene z naravo. Celinska Istra je izgubila veliko stalnega prebivalstva, vendar ne obupuje. Privabila je nove obudovalce. Na novo so jih odkrili umetniki, kmalu za njimi - ali prav zaradi njih? - pa tudi turisti.

Na enem od obronkov, ki se postopoma spuščajo proti morju, je mesto Grožnjan. Brez plaže, zagorelih lepotev in lepotic ter sodobne diskoteke se mu je uspelo uvrstiti med tiste istrske kraje, ki jih privlačijo največ turistov. Med drugim tudi zato, ker že štiri-deset let velja za zbirališče umetnikov. Grožnjan je ljubko srednjeveško mesto, ki je bilo prvič omenjeno že v začetku dva-

Grožnjan, ki je bil tedaj skoraj popolnoma zapuščen. Na oknih ni bilo več polken, namesto vrat so zevale luknje, ulice pa je začelo zaraščati grmovje. Bil je očaran in pretresen obenem. V mestecu je živel le še nekaj družin, vsega skupaj nekaj več kot deset ljudi. Od l. 1956 do l. 1975 sta se namreč iz Istre izselili skoraj dve tretjini prebivalstva, med njimi je bilo največ Italijanov. Mejna črta med Jugoslavijo in Italijo je bila tedaj še nedefinirana in negotova (Istra je Jugoslaviji dokončno pripadla šele po Osimskem sporazumu leta 1975). Kmalu po svojem prvem obisku je Rukavina občini Buje predložil načrt revitalizacije zapuščenega mesteca s pomočjo umetniških kolonij. Imel je srečo. Prislunili so njegovim idejam ter ponudili umetnikom hiše v dosmrtni najem, ti pa so morali v zameno obljubiti, da bodo v njih odprli galerije. K projektu so povabili vsa likovna društva v nekdanji Jugoslaviji. Sam pri sebi je Rukavina očitno vedel, da so le umetniki dovolj nori, da se bodo pripravili spustiti v takšno pustolovščino. Odziv je bil sijajen. Mesto so najprej naselili člani društva likov-

Med obiskovalci istrskih festivalov bi le težko našli tiste, ki ne vedo za »frtaje« s tartufi, kanjone reke Mirne in beneško zgodovino. In koliko obiskovalcev novomeških poletnih delavnic je ob odhodu že slišalo za situle, koliko jih ve, kaj so zidanice, koliko jih je obiskalo Otočec, koliko jih ve za Krkine lehnjakove slapove? Iz zadrege bi jih verjetno rešil le cviček. Organizatorji novomeških poletnih delavnic in festivalov ter turistični delavci bi lahko tesneje sodelovali.

najstega stoletja, vendar se je njegova moderna zgodba začela šele l. 1965 s prihodom Aleksandra Rukavine. To je bil je mlad kipar, ki je takrat pravkar diplomiral na zagrebški likovni akademiji. Ko se je nekega dne pojavil razpis za učitelja likovne umetnosti na srednji šoli v Bujah, Rukavina ni dosti pomišljal. Prijavil se je ter dobil službo. Med sprehodi po okolici je odkril

nih umetnikov Slovenije in Hrvaške. V zapuščenih hišah so ustanovili likovno kolonijo, ki se je kasneje spremenila v mesto počitka in ustvarjanja številnih avtorjev. Stare hiše so se začele prenavljati s svojevrstno umetniško senzibilnostjo. Odprle so se galerije, ateljeji, organizirani so se začele umetniške delavnice, glas o mestu, ki so ga umetniki obudili od mrtvih, pa je obkrožil svet. Po-

Pogled na istrske vinograde z ene najvišjih istrskih naselbin Motovun.

Kljub hitremu razvoju turizma mnoge stvari ostajajo iste. Kamen in strme ozke ulice.

tem ko so likovniki začrtali njegovo pot, je v Grožnjan l. 1969 prišla tudi glasbena umetnost. Tega leta je bil ustanovljen Mednarodni kulturni center hrvaške glasbene mladine in program njihovega poletnega glasbenega tabora v Grožnjanu je podprla celo organizacija UNESCO. Danes v Grožnjanu skoraj ni kotička, v katerem vas ne bi spremljala glasba. V mestu namreč vse poletje potekajo mednarodne delavnice za posamezna klasična glasbila, akademija za pihalce, mednarodni džez festival, tečaji za tonske mojstre ...

Le nekaj kilometrov oddaljen od Grožnjana, na enem najvišje poseljenih istrskih gričev leži Motovun. Mesto, ki se kot kača vije proti vrhu vzpetine, velja za eno najlepših istrskih razglednih točk. Tudi Motovun se je iz dolgoletnega sna prebudil prav

po zaslugi razcveta kulture in turizma, vendar je njegov uspeh precej mlajši od Grožnjanevega. Začel se je šele v devetdesetih letih. Če se je mali Grožnjan specializiral za manjše in bolj intimne prireditve, likovne, glasbene in literarne, je bližnji Motovun precej bolj populistično usmerjen. Medtem ko v Grožnjanu najdete le dve gostilni, se tu kar tre majhnih lokalov in restavracij. Tudi turistov, ki se sprehajajo po ozkih ulicah je mnogo več. Motovun je v zadnjih letih postal največje kulturno-turistično središče celinske Istre. Eno glavnih zaslug pri tem ima mednarodni Motovunski filmski festival (MFF). Kot pravijo organizatorji, se je pojavil iz čiste kulturne potrebe. »Kljub globalizacijskim procesom, ki iz dneva v dan vse bolj izenačujejo in eliminirajo bogastvo regionalnih razlik, bomo mi, na našem ma-

Vhod na motovunski glavni trg, ki slovi po svoji renesančni arhitekturi pa tudi po odlični restavraciji s tartufi.

Ilem hribčku, poizkušali rešiti, kar se rešiti da,« so sklenili. MFF je bil namreč ustanovljen l. 1999, istega leta ko so se na Hrvaškem zaprle mnoge manjše kino dvorane. Na dan njegove prve otvoritve v hrvaških kinodvoranah ni igral niti en sam neholivudski film. Festival je v šestih letih svojega obstoja v Motovun pripeljal prek 30 000 obiskovalcev-turistov. Domačini so znali to dobro izkoristiti. Potrudili so se, da so domači in tuji obiskovalci poleg filmov spoznali in začutili tudi Istro, njeno podnebje, čudovite pejsaže in gastronomijo. Istra se je tako stopila z doživljanjem festivala, da se ta danes enostavno ne bi mogel odvijati v kakem drugem mestu. Težko bi verjeli, da so zgolj in samo filmi tisti, ki vsako leto privabijo množice mladih na taborjenje ob vzhodni motovunskega griča. Seveda Motovun ni ostal le pri filmih, je tudi prizorišče najrazličnejših kongresov, tako znanstvenih, kulturnih kot gospodarskih. V njem se srečujejo povabljeni Mednarodnega raziskovalnega centra za pozno antiko in zgodnji srednji vek, Mednarodne poletne šole za izboljševanje zdravja (pod pokroviteljstvom WHO), mednarodnega srečanja v Poletni šoli arhitekture, Hrvaškega društva novinarjev ...

Cesta nas je nato vodila dalje po dolini Mirne, mimo Buzeta, čez mejni prehod

Ena od značilnih grožnjanskih likovnih galerij.

Sočerga proti Sloveniji, istrske mestne zgodbe o uspehu pa mi še dolgo po tistem niso dale miru. Bi se dalo njihov model prepleta kulture in turizma nemara prenesti tudi v Novo mesto? V določeni meri že – čeprav ima to precej drugačen položaj. Organizatorji novomeških poletnih delavnic in festivalov ter turistični delavci bi verjetno lahko tesneje sodelovali. Med obiskovalci istrskih festivalov bi le težko našli tiste, ki ne vedo za »frtaje« s tartufi, malvazijo, kanjone reke Mirne in beneško zgodovino. In koliko obiskovalcev novomeških poletnih delavnic je ob odhodu že slišalo za situle, koliko jih ve, kaj so zidnice, koliko jih je obiskalo Otočec, koliko jih ve za Krkine lehnjakove slapove? Iz zadrege bi jih verjetno rešil le cviček. Škoda, lahko bi bilo tudi drugače. Tudi povezava s turizmom bi bila lahko ena od razvojnih možnosti za novomeško kulturo.

Galerije v Grožnju so ponavadi razstavišča, prodajalne in delavnice obenem.

Motovun ne privlači le filmarjev, temveč tudi druge umetnike. Uličnega risarja je očarala mestna »plazza«.

park: kupujem, torej sem
Reklame, ki ne pokažejo vsega

Sesalnik Delfin

Tekst in foto: Damijan Šinigoj

Očitno prihajam v leta. Za to ugotovitev nisem potreboval pokukati v osebni dokument. Vem po zobu. Časa. Kot bi rekel V. K.: lase iz glave se selijo v nos, trdota iz mašince pa kakšno nadstropje nižje, v kolena. Da prihajam v leta, vem seveda tudi po tem, da me že vsaka malenkost spravi iz tira. Recimo sesanje. Pravzaprav ne toliko sesanje kakor sesalec sam. Pravzaprav ne toliko sesalec, kakor zavajajoča reklama. Pravzaprav ne toliko zavajajoča reklama, temveč lastna neumnost ...

OK, naj razložim. Načeloma imam rad pospravljen hišo, pa tudi sam sem pripravljen postoriti stvar ali dve, da se počutim zadovoljno. Sesati mi recimo ni težko. In ker živimo v sodobni družbi, ki naj bi človeku olajšala marsikatero delo (pomislite samo na likanje včasih, ko so ženske likale z likalniki na oglje!), sem se odločil razgledati, kaj mi visoko razvita tehnologija lahko ponudi na področju odstranjevanja prahu iz preproge. Skratka, odločil sem se, da bom kupil nov sesalec. Načeloma je pri takšnih zadevah še najtežje izbrati. Ponudba je ogromna, cene od astronomske visokih do »o moj bog« navitih. Klasika. Razmišljam, se posvetujem, listam kataloge. Gledam reklame. In čeprav imam vedno občutek, da se odločam po lastni pameti in da nisem dojemljiv za nebulozne sugestije manekenk z zaslonov, se me verjetno vseeno kaj prime. Kajti ko sem na televiziji menda že desetič zasledil reklamo za vodni sesalec, s katerim je sesati čisti užitek in s katerim celo prihranite, ker ne potrebujete vrečk, s čimer so opravičevali ceno nekaj več kakor 60 000 sit. Pa še na obroke so ga dali. No, ko so me že skoraj prepričali, sem si reklamo nekajkrat ogledal tudi bolj analitično. Res so se potrudili. Lepo bejbo, oblečeno kot za v opero, sem seveda racionalno odmisli, ni me zavedla, bolj sem bil pozoren na računalniške animacije dogajanja v notranjosti mašine. In so me prepričali. OK; bilo mi je jasno, da namesto mene nobena mašina ne bo sesala sama, še vedno sem se bil pripravljen malce tudi sam potruditi, a to, kar sem dobil, me je spravilo v zelo slabo voljo.

Sesalec je povsem korekten izdelek (čeprav so zaradi zmanjševanja cene očitno uporabili cenen material in se po nekajkratnih sestavljanjih že pozna!), sesa brezhibno, je sicer malo bolj okoren, a kaj bi to. Razjezil sem se šele potem, ko sem stanovanje prvič posesal. In se lotil opravila, ki ga v reklamah niso prikazali. Čiščenja sesalca, namreč. Oglejte si fotografijo, pa vam bo v hipu vse jasno. Si predstavljate manekenko z dolgimi pobarvanimi nohti, kako se loti čiščenja takšne strahote? Ne me basat!

Soproga je izrečno zahtevala, da moram povedati, da nisem sesal po naši hiši, ker toliko umazanije nimamo, kje sem sesal, naj pa ostane skrivnost, ker zares nisem vedel, da imam tako umazano pisarno ...

Ja, jeziti se moram predvsem nase. Nisem se pozanimal za podrobnosti. Sesa se lahko in hitro, sesalec pa se čisti dolgo in mukotrpno.

Naj zatorej pred nakupi tovrstnih izdelkov velja lep srbski pregovor: Kartu čitaj, seljaka pitaj ...

Preden iz žepa komur koli plačate za kar koli, se najprej pozanimajte pri prijatelju ali znancu, ki ima že kaj podobnega, on vam bo najbolj pošteno povedal, razen če se mu niste kaj zamerili ... In če recimo vprašate mene za sesalec, ki ga vidite na fotografiji, vam pošteno povem, da delfina ne maram ne v konzervi ne v hiši!

Sesa se lahko in hitro, sesalec pa se čisti dolgo in mukotrpno.

skupina DNS

lokalPatriot

ZALOŽBA GOGA

info

park

snif

info

info

info

info

info

info

info

info

info

info

info

info

info

info

Terorizem konceptov

Marijan Dovič, ilustracija: Gašper Klančar

Kot vemo iz izkušenj, so včasih besede močno orožje, četudi morda v skladu s slovenskim rekom še vedno »niso konj«. Veliko močnejši od pregovornega »konja« pa se utegnejo izkazati »koncepti«, ki jih je sodobna globalna politična retorika povzdignila v nevarno demagoško sredstvo. Med njimi se je po razpiti tragediji 11. septembra 2001 zmagovito ustoličil koncept »terorizma« oziroma »terorista«, ki je poprej označeval večinoma lokalno omejene izgrede nasilja nad civilisti. Nasilna dejanja, ki jih pokriva oznaka »terorizem«, so v zadnjih letih dejansko postala mednarodni, globalni problem. Brez razpravljanja o terorizmu skorajda ne mine informativna oddaja, globalno usmerjen politični govor ali časnikarska analiza. Pojem je postal neobhoden, izkazalo pa se je tudi, da je za marsikoga zelo zanimiv in uporaben.

A to je nevaren koncept. Ne le zato, ker v svoji aktualni preobliki še dodatno stimulira prehod v družbo strahu, nezaupanja ali celo totalnega nadzora – in tega grozljivi porast dejanj brezumnega nasilja že sam po sebi spodbuja. Ne smemo namreč pozabiti, da je to koncept »močnih«, tistih, ki imajo oziroma si priborijo primat nad definicijo, kdo je terorist. Popularna (in brez dvoma demagoško načrtovana) laično-teoretska konceptualizacija je »terorizem« odlepila od vsakokratnega konteksta, da bi ga predstavila kot golo utelešenje Zla; in to v totalnem, brezprizivnem smislu, ki ji dovoli še zadnji, najusodnejši korak: da »terorista« postavi izven zakona, konvencij, izven vsega doslej znanega ter ga izroči na milost in nemilost tistim, ki imajo moč definirati, označiti. Obravnava takega terorizma terja »nove prijeme«, kakršnih še ne poznamo. Ali res? Zgovoren dokaz za to, kaj se dogaja, je mogoče videti v aroganci, s katero je Izrael – v posmeh zapleteni zgodovinsko-politični situaciji na Bližnjem vzhodu – izkoristil novi koncept, ki ga je lansirala ameriška retorična mašinerija. Rusi rade volje sledijo tovrstnim »dobrim zgledom« in na ta način se nikomur ne obeta nič drugega.

Da bi lažje razumeli, v čem je problem, nam zgodovina ponuja vrsto zgledov tovrstnih manipulativnih manevrov – tudi na naših domačih tleh. Le pomislimo, da so tisti, ki smo se jih navadili imenovati »oku-

pejorativna beseda, izrečena z visoke etične pozicije, toda v času, ko se je zgodovinska perspektiva razcepila, pluralizirala, je postala enoznačnost problematična – ravno zato, ker prikriva večplastnost in kompleksnost zgodovinskih gibanj, ki običajno niso enosmerna.

Oglejmo si to na primeru koncepta »zaveznikov«, ki ga je na shodu borcev NOB v začetku septembra 2004 večkrat uporabil nekdanji komunistični veljak Janez Stanovnik. Kot dobro vemo iz šole, partizanski gverilski boj svojo legitimnost črpa iz sodelovanja s silami Dobrege, ki so se skupaj borile proti nacističnemu Zlu. Seveda težko najdemo koga, ki bi bil pripravljen nacistični projekt postavljati kam drugam kot v območje skrajno zlega. Toda, kot opozarja mladi slovenski filozof Rok Svetlič, to še ne pomeni, da je vsak, ki se bori proti temu, na strani dobrega. »Zahodni zavezniki« Titovih komunističnih prekucuhov so namreč v neki drugi perspektivi sestavljeni iz približno takšne »koalicije voljnih«: Amerika in Anglija, kolonizatorski izkoriščevalci, katerih zgodovina ima na vesti milijone črncev, indijancev in drugih trpel ter človeških nesreč, ter Stalinova komunistična Rusija. Danes znani podatki kažejo, da je psihopatski komunistični morilec od Hitlerja boljši kvečjemu v tem, da je prispeval k njegovemu uničenju!

Iz varne zgodovinske distance morda lahko sodimo, da so bili zavezniki boljše možnost od Hitlerja; toda pripadnost taki aliansi sama po sebi še ni porok za nič –

Ni vsak, ki se bori proti Zlu, že na strani dobrega. »Zahodni zavezniki« Titovih komunističnih prekucuhov so namreč v neki drugi perspektivi sestavljeni iz približno takšne »koalicije voljnih«: Amerika in Anglija, kolonizatorski izkoriščevalci, katerih zgodovina ima na vesti milijone črncev, indijancev in drugih trpel ter človeških nesreč, ter Stalinova komunistična Rusija.

patorje«, med drugo svetovno vojno partizansko gverilo imeli za »bandite«, nekakšne teroriste. Pri vsej zgodbi torej gre tudi za to, s katere strani (zmagovalne ali poraženske) se na neko dogajanje upira pogled. Podobno je pri za Slovence žgočem vprašanju »kolaboracije«. Kolaboracija je

njen ključni del so bili tudi sovjetski krvoloiki. V luči Hitlerjevega Zla se morda zdi Stalinovo Zlo manjše. Morda se zdi Zlo jugoslovanskih in slovenskih komunističnih morilcev (da, to je prava beseda, ne sramujmo se je) ravno tako manjše glede na to, da so bili v koaliciji »zaveznikov«, ki je pre-

magala absolutno, nacistično Zlo. Toda v resnici ni tako: vsako zlo si zasluži obsojbo, težko in popolno. Ni mogoče tolerirati oživiljanja nacističnih idej in simbolov. Toda ravno tako ni mogoče tolerirati oživiljanja Stalinovega kulta. Ni mogoče tolerirati tistih, ki bi radi Zlo omilili s tem, da ga konfrontirajo z Večjim Zlom.

Zgodovina se prerada ponavlja, da bi bilo dovoljeno reči, »ma saj Tito je bil kar v redu«, malo jim je »spodrsnilo« po vojni. Ne gre tako, to ne sme biti dopuščeno. Tako kot mora oblast v Nemčiji skrbeti za to, da se kljukasti križi pojavljajo le na glavah obrito-glavcev, ki jih policija prime takoj, ko prekršijo najmanjši predpis, in seveda za to, da se ideja »saj Hitler je bil po svoje OK, če pustimo tiste Žide ob strani«, ne pojavi v medijih ali v parlamentu, bi se morala slovenska oblast distancirati od svoje krvave dediščine in radikalno pomesti z vsakim javnim poskusom revitalizacije kulta Tita ali omalovaževanja komunističnih zločinov, ne pa da še sodeluje v retoričnih skrivalnicah, kakršne ji ponujajo koncepti »zaveznikov« – tako kot Izraelcem koncept »terorizma« do neslutenosti poveča pooblastila pri krvavem zatiranju Palestincev.

Omenjeno zgodovinsko lekcijo je mo-

goče prenesti v sedanost. To nikakor ne pomeni, da je na krivce za pokol v Beslanu mogoče gledati s »širše perspektive«, ki bi zverinsko dejanje omilila v boj za nekakšno »pravo stvar«. Naša civilizacija enostavno ne sme dopustiti, da se v imenu Ideje pobija otroke. Ne le otroke, kogar koli. Ravno tako pa ne sme dopustiti, da se v imenu koncepta kratijo človekove pravice in da paranoično stanje duha izkoristijo tisti, ki bi želeli večati družbeni nadzor. Ne sme dopustiti, da se namesto soočenja z izvori problemov s pomočjo retoričnih manevrov prikrivajo pravi zločini in zločinci, ki so praviloma na obeh straneh konflikta (kako težka je ta lekcija, več kot zgovorno kažejo naši sosede, ki še niso dojeli, kaj njihovi generali-heroji iščejo v Haagu). Črno-belo slikanje sveta je učinkovito in mamljivo, a sodi morda le v Tolkienov Srednji svet. Uravnotežena pot ni enostavna, je zelo težka, in demagogi centrov moči bi jo radi še otežili – zato z nevarnimi retoričnimi igrami prikrivajo svoje dejanske interese.

Nižje cene digitalnih fotografij

Obiščite spletno stran www.foto-asja.si in si naložite program za enostavno naročanje in pošiljanje digitalnih fotografij prek spleta v naš studio.

Digitalni fotoaparati

Po ugodnih cenah in z možnostjo obročnega odplačevanja so vam na voljo v vseh naših poslovnih enotah: Novo mesto, Metlika, Sevnica, Trbovlje, Zagorje ob Savi. Obiščite nas in z veseljem vam bomo svetovali, tako bo vaša pot v svet digitalne fotografije enostavnejša.

FOTO ASJA

grafika

ново mesto d.o.o.

- Grafična priprava za tisk
- Osvetljevanje filmov **B2**
- Skeniranje diapozitivov in negativov **A3**
- Računalniška montaža - impozicija
- Barvno fotokopiranje
- Barvno lasersko printanje **A3**

Ljubljanska cesta 42
Tel.: 07 30 20 220, 07 30 20 221
GSM: 041 348 718, 031 377 165

HEIDELBERG

in **Študentski servis**
Novo mesto

nagrajujeta

nagrajna igra za mesec JULIJ

V ponedeljek, 02.08.2004, je komisija DNŠ - Študentskega servisa Novo mesto izvedla 8. nagradno žrebanje. Deset izžrebancev je bilo nagrajenih z vstopnicama za zunanji bazen v Šmarjeških Toplicah.

Vstopnici za zunanji bazen v Šmarjeških Toplicah prejmejo:

- ZORAN GOLJUF, Cesta brigad 29, 8000 Novo mesto,
- SIMON PRUDIČ, Šmarješke Toplice 194, 8220 Šmarješke Toplice,
- NINA SLAPŠAK, Krmelj 83, 8296 Krmelj,
- SANJA GOLOB, Nemška vas 74a, 8350 Dolenjske Toplice,
- EDITA GRILL, Drganja sela 117, 8351 Straža,
- JANJA GAZVODA, Male brusnice 1a, 8321 Brusnice,
- JURE ČEGOVIK, Podgora 12, 8351 Straža,
- BENJAMIN BELE, Potov vrh 17, 8000 Novo mesto,
- JERNEJ TRAMTE, Staro sejmišče 38, 8310 Šentjernej,
- NIKA KORAČIN, Stopiče 100, 8322 Stopiče.

Bliža se novo študijsko leto, zato prosimo študente, da prinesete potrdilo o vpisu za študijsko leto 2004/05, da ne bo prihajalo do težav pri dvigu napotnice za delo.

nagrajna igra za mesec AVGUST

V sredo, 01.09.2004, je komisija DNŠ - Študentskega servisa Novo mesto izvedla 9. nagradno žrebanje. Deset izžrebancev je bilo nagrajenih z glasbeno zgoščenko Založbe Goga.

Glasbeno zgoščenko Založbe Goga prejmejo:

- MARJANA VOVKO, Sela pri Radežu 16, 8222 Otočec,
- KARMEN KOVAČ, Gabrijele 54, 8296 Krmelj,
- MAJA ŠUTEJ, Ogulin 11, 8344 Vinica pri Črnomlju,
- BLAŽ BRULC, Ulica Slavka Gruma 84, 8000 Novo mesto,
- SABINA JORDAN, Zameško 22, 8310 Šentjernej,
- TINA BERKOPEC, Ulica Slavka Gruma, 8000 Novo mesto,
- JOŽE KASTELIC, Poljane 6, 8216 Mirna Peč,
- GREGOR UDOVČ, Vinji vrh 8, 8220 Šmarješke Toplice,
- TOMAŽ KUHAJ, Ostrog 14, 8310 Šentjernej,
- ERIKA MAVER, Vrtače 2, 8360 Žužemberk.

Fake Orchestra, Fake World, Goga musica 2004

»Evolucija se za živali nadaljuje«, pravi angleški napis na ovitku plošče domače zasedbe Fake Orchestra in kot evolucijo, razvoj ter napredovanje, lahko posplošimo dogajanje okoli skupe.

Leta 1997 jo je ustanovil kitarist, multiinstrumentalist IGOR LEONARDI, ki je bil v osemdesetih letih del slovenskih novojazzovskih skupin od Begnagra do Quatebriga, v obeh sta igrala še NINO DE GLERIA in ALEŠ RENDLA.

Prvenec Fake Orchestra, *Fake Life*, ki so ga pred slabimi tremi leti izdali med prvimi ploščami Goge, je prinesel za naše podnebe precej nenavadno improvizirano glasbo, ki je temeljila globoko v jazzovskem izrazu. Zdjaj po več slišanih nastopih ter novi plošči *Fake World* lahko potrdim zgornjo tezo.

Pristop in glasba skupine se neprestano spreminjata, kar je za izbrani način podajanja pomembno. Pred nami je pristal izredno svež, izviren, zvočno bogat, solidno zasnovan in izveden glasbeni izdelek. Poglejmo, zakaj.

Glasbo albuma težko označimo za

jazz, saj pri poslušanju odkrijemo še vse kaj drugega spojenega z jazzovskimi elementi, ki so tokrat precej neopazni, vendar prisotni. Glasba je na prvi poslušalnikotnejša, zvočno in idejno pisana, ritmična. Novi so vokali in petje, ki ga na prvi plošči ni bilo. Izredno živobarvna izvedba, polna življenjskega veselja, je ponekod skoraj na meji kiča, kar opozarjajo ovitek, naziv in humorna distanca do tega pojava. Tudi oznaka etno/jazz nam do

sti ne pomaga, glasbeni izraz je bolj ohlapen, pravzaprav uporabi vse, kar mu pride prav. Tako najdemo obdelave slovenskih, hrvaških in bosanskih ljudskih, jazzovske standarde in eevgreene, avtorsko glasbo, izredno glasbeno znanje in razgledanost ter eksotična glasbila.

Album se začne dinamično s slovensko *Slaviček*, podloženo s temo pokojnega Dona Cherryja, Brown Rice in se veselo nadaljuje ter v afriški maniri začini našo *Po polju pa rož'ce cve-tejo*. Naslednja avtorska pesem je kolobocija najmanj treh jezikov, izvedena v lenobnem stilu kubanskega sona in zafrkljivo naslovljena *Život je lep*.

Anavrin, Juice!, Nika 2004

»Prihaja Anavrin!«, je pisalo na nalepkah, ki so spomladi obkrožile Slovenijo. Ime je bilo takoj sumljivo. »Anavrin, zveni znano in če obrnemo, je to Nirvana«. Aha, pogledaj vraga, ali sedmerica fantov iz Ljubljane prav nič ne skriva vzornikov? Kaže, da ne, saj njihov prvenec, album *Juice!* prinaša prav tako vrsto rocka kot smo ga bili vajeni od Nirvane in pokojnega Kurta Cobaina, energični, vendar melodični rock. Seveda Anavrin ni le gola kopija Nirvane, ampak se je pri njej le učil. In kot slišimo, se je učil zelo dobro.

Torej, kitarist ANŽE HVALE, bobnar MATEJ SELAN, pevec in pisec večine

besedil DAMIR LISICA, basist ANEJ KOČEVAR (pri snemanju plošče je sodeloval basist BERNARD PAJK), kitarist MARKO LAVRIČ, saksofonist GREGA NAHTIGAL in klavirist GASPÉR SEKOLNIK so novi junaki slovenskega rock prizorišča. Pobje so v studiu pod taktirko producenta MATEJA WOLFA solidno opravili delo ter poslali na trg svež, dinamičen in energičen album. Mastering posnetkov so opravili na Švedskem in menda so jim pri tem pomagali mojstri, ki sodelujejo s svetovno znanimi rock skupinami kot Rammstein, The Cardigans in podobnimi. Jedrnata in efektivna besedila so delo

Trkaj, V času enga diha, Nika 2004

»Folk misli, da je hec to, kar repamo. Folk misli, da so to ene besede, neki skupi dane ... Tuki not je moj življenje, vse, kar sem prinesel, je kle«, pravi 20-letni ljubljčan, študent teologije ROK TERKAJ, alias raper Trkaj, v zaključnem komadu *Zadnji svoje vrste* svojega debitantskega albuma.

No, Trkaj res ni zadnji svoje vrste, ampak sodi med klico slovenskih freestyletjev, ki je več ali manj izšla iz raznih freestyle tekmovanj, na katerih so pobrali nagrado - snemanje plošče. Podobna zgodba kot pri NToku se je z založbo Nika odvila tudi s Trkajem in ni naključje, da je pred tem sodeloval v »prostorimarski« Rodbini Trgovšek, ki lastne miselno-verbalne veščine prinaša naravnost iz glave v mikrofona.

Trkaj je zaradi tekmovanj, nastopov, spletne objave demo posnetkov in hit singla *Dihi z mano* že pred izidom albuma naletel na ugoden medijski od-

ziv, njegova popularnost je bila ob izidu plošče že na zavidljivem nivoju, torej je album, ki je izšel v maju le še končno dejanje začetka obetavne glasbene poti.

Trkaj je v svojem početju iskren, govori o vsakdanjih rečeh, njegov Parnas je slovenska urbana sredina s preprostimi življenjskimi resnicami in težavami. Tukaj so odtujenost, mamila, prostitucija, kriminal, vendar za protitež na drugi strani družina, ljubezen, religija (poslušajte komad *Ostani zvest*), prijatelji in raperska scena. Trkaj išče rime za besedila v domačem okolju, vendar jih je sposoben secirati z zdravim humorom pogledom na svet in prenesti v širše sporočilo.

Poleg besedil je pomemben del hip-hopa glasbena produkcija, večna težava slovenskega rapa. Edini, ki mu je uspelo temu pobe-gniti, je NToko, Trkaj jo je tukaj slabše

Nadaljuje se s priredbo zimzelene *Que Sera Sera*, zopet v afriški preobleki z balafonom, v nadaljevanju slišimo še vse od hrvaške ljudske *Ružica*, slovenske *Šetala se*, do ragtimea in venčka turške, italijanske, bosanske ter avtorske skladbe. Proti koncu nam pot prekriža standard *Fly Me To The Moon* v udarni reggae izvedbi, predzadnja je krasna slovenska ljudska *Nocoj*, spremenjena v nežno jazzovsko balado in zadnja hrvaška tradicionalna *Stara Baško* v koktajlu stilov in zvokov z nekaj zanimivi izjavami.

Ob poslušanju se boste izvrstno zabavali, za kar poskrbi osnovna zasedba, novi članici pevki ANA VIPOTNIK in JANJA MAJZELJ, tudi violinistka Novomeščanka JELENA ŽDRALE tokrat poje. Poleg so številni gosti, vse ostale podatke najdete na izvorno oblikovanem ovitku albuma. Plošča ponuja dodatek, video CD ROM. Glasbeni izbruh za vse z našpičenimi ušesi in odprto glavo, kot ga v naših krajih še ni bilo.

* ovitek 5, plošča 5

Rasto Božič

članov samih, prevladujejo teme sodobnih družbenih travm, odtujenost, izgubljenost v množici, zlaganost sveta, narcisoidnost, tudi filozofija in religija ne ponujata pravih odgovorov, iskanje ljubezni in še kaj bi našli. Vsekakor teme, s katerimi se marsikdo, ne glede na starost, poistoveti.

Album prinaša prvi single, pesem *Mi laže v obraz*, med dvanajstimi komadi in dodatkom se gotovo skriva še nekaj uspešnic, recimo uvodna *V krvi senc*, pa »ledzeppelinovska« akustična *Kot 2 otoka*, potem *Svet hipnoze* itd. Anavrin prihaja, pripravljen je za pohod na vrh.

* ovitek 4, plošča 4-5

Rasto Božič

Žabjak Bend: Izštekani Atrij Goga, 17. september 2004

Tekst in foto: Rasto Božič

Termometer v avtu je kazal borih 12 stopinj in obetal hladen večer. Navdušenje nad obiskom atrijske predstavitve novega albuma ŽABJAK BENDA, Aristokrat, je hitro kopnelo. Za nameček se je zatem še izkazalo, da bo vse skupaj celo predstavitev tako skupine kot obeh albumov.

Zadeva bi se znala zavleči, vendar je kvartet štirih mlajših gospodov uspel večer uročiti in nas časovno neopazno popeljati skozi prijeten in s humorjem začinjen dobro uro in pol trajajoči glasbeni sprehod.

Zabavala nas je postava: KLEMEN PISK, kitarist, pevec in avtor večine pesmi, MARIJAN DOVIČ, violinist, ROK SVETLIČ, basist, in JAKA STRAJNAR, na novo pridobljeni bobnar, ki je iz nekdanjega tria napravil Bend, ter nekoliko prethi povezovalka SANDRA HROVAT GRUM, za katero smo na koncu izvedeli, da je oblikovalka ovitka zadnjega albuma.

Žabjak Bend. Šanson z odtenki jazz, swing, dobri glasbeniki, intelektualen pristop do besedil, močno izstopajočih iz povprečja. Besedila izvirna, včasih skoraj preveč učena, dvomna, napačno razumljena, namigujoča, aktualno kritična. Glasba umirjena, jazzy ugodje, Dovičevi soli izvrstni, basista včasih malo zazebe v prste, bobni tihi, skoraj sramežljivi,

činele na meji slišnosti – izštekani? Oni »izrazito kreativni pristop k ritmu« novega bobnarja, ki ga je omenjal letak prireditve, tudi precej dvoumen.

Gospodom se poznajo šole, saj radi lastno znanje in filozofski pristop v učenici dikciji posredujejo poslušalcem in obiskovalcem koncerta in se gre-do, kot je bilo ta večer večkrat poudarjeno, »aristokracijo duha«. V redu, še kdo bi se jo šel, pa mora za preživetje početi druge reči. Ali pa je mogoče vse skupaj le poza?

Žabjak Bend se nam je uspešno predstavil večplastno, slišali smo večino glasbe z obeh albumov, domov smo šli s tistim lepim občutkom duhovne potešitve, ali če hočete, navzeli smo se delčka »duhovne aristokracije«, ki naj bi jo tovrstne prireditve omogočale. Samo škoda, da naše lepo mesto premore tako malo duhovnih aristokratov ali si ta termin povsem napačno razlaga. Namreč, v Goginem atriju nas je bilo le kakšnih petnajst, znanici, prijatelji, maloštevilni novinarji, sorodniki, nekdanje sošolke, na trenutke mogoče dvajset, skupaj seveda s štirimi nastopajočimi, tonskim tehnikom, povezovalko in prikupno natakaro, da ne bo pomote. Se duhovna aristokracija v tem podeželskem gnezdu sploh še izplača?

Tadej & Playfulness: Koncert Lokalpatriot, 25. september 2004

Rasto Božič, foto: Žiga Virč

Lokalpatriot kot prejšnjo soboto, obisk za tretjino manjši, na odru spet TADEJ ROZMAN, tokrat v drugi zasedbi, z drugačno glasbo, vendar spet v triu s pevcem in vnovična debela zamuda, ki se je bližala poldrugi uri.

Fantje v Lokalpatriotu, če vam nastopov ne uspe izvesti ob navedeni uri, jih napovedje za uro kasneje, ne nas nategovati več, prosim. Poleg tega sedi tam v gostem dimu, in šele ko se MARKO ŽAJC spomni odpreti okna, vdre malo zraka. Kaj se dogaja z vašo glasbeno opremo in izborom? Obiskovalec ima občutek, da zanjo skrbi vsakdo, ki ima pet minut časa. Stilno različni komadi padajo po tebi brez vsake logike, glasnost je neprilagojena od skorajšnje neslišnosti do hrupa, da ne omenjam kakovosti zvoka. Ne zapravljajte ugleda in ne spuščajte nivoja na raven mestno-vaških beznic.

Torej, glasbenike smo dočakali in zelo hitro je postalo jasno, v katero

smer bodo krenili. Fantje so našli glasbo kot pravoverni rockerji in oni v vabilu napovedovani novi projekt od »pravega rocka, etno ambientalnih harmonij, funk ritmov ter glasbe, ki dovoljuje in zahteva ples in zabavo«, se je zreduciral zgolj na trdi rock z nekaj malega primesmi, zgolj modnimi dodatki, ter zaključni del s precej nespretnim koketiranjem s plesno glasbo, ki je pri spremljevalkah benda (groupies?) na-

Rasto Božič

Jernej Zoran: Tribute To Jimi Hendrix Lokalpatriot, 18. september 2004

Tekst in foto: Rasto Božič

Vrhunec predvolilne kampanje. Na levi strani stane srepo svarečega pogleda, poleg mlajši okroglobočnej z naravno pričesko obratoglavca, desno najprej še neki as vdano pasjega pogleda in vmes nekoliko zakrit plakat s pokojnim Jimijem Hendrixom. Tuhtam, kateri stranki gre tako slabo, da se vleče na 34 let mrtvega temnopoltega kitarista, za katerega bi se danes dal roko v ogenj, da je najboljši. Končno le ugledam napis **Tribute To Jimi Hendrix**. »A, to je že boljše ... A ni ravno 18. septembra obletnica Jimijeve smrti? Odlična zamisel!«

Zvečer nabito poln klub, obrazi v glavnem mladi, nekaj starejših znanih, zakajena dimnica, dren pri točilni mizi, v kotu dva policista v civilu, zamuda močno predolga - uro in pol -, na odru visi osamljen Jimijev portret, publika nestrpna, vendar se zabava, ob za ta večer povsem neprimerni glasbeni kulisi.

Končno po kitarskem solo uvodu na odru trije: kitarist in idejni vodja hommagea **JERNEJ ZORAN**, basist **TADEJ ROZMAN** vmes nekajkrat zamenjan, bobnar iz Šentjerneja **MIHA REČELJ**, ki je »rês lepu klofal«, če povzamemo najavo.

Deležni smo bili vsega: energične izvedbe, dobrih priredb, kakovostnega muziciranja, virtuoznega igranja

lelet na navdušen odziv s poplesavanjem, rockerskemu delu publike pa zgolj na obraze risal kisle nasmehe.

Prvi rockerski izbruh je zaznamoval uigrano delovanje ritem sekcije **TADEJ ROZMAN** - bas, **UROŠ SRBČIČ** - bobni, kitarist **JURE DOLINAR** ju je lovil in se trudil, pevec, katerega imena ni nihče napovedal, je bil nerazumljiv, kar sicer zagrehtih fanov pod odrom ni motilo. Občasno je za mikrofona zlezal še v dreadlockse »počesan«, mogoče celo samoiniciativni pevec, za katerega sem ujel le, da prihaja iz Sel pri Šentjerneju. Nato smo bili deležni, tam pri mojem tretjem pivu, solo točk, kjer se je najbolj izkazal bobnar.

Med soliranjem so se mimo nas ob točilni mizi zdrenjala vsa mogoča dek-

kitare celo nad glavo, kot je rad pokazal pokojnik, solidnega glasbenega izbora iz časa Hendrixovega tria Experience: Purple Haze, The Wind Cries Mary, Little Wing - če se ne motim dvakrat, akustična in električna izvedba, Angel, obvezna Dylanova All Along The Watchtower, Crosstown Traffic, Hey Joe itd. in celo Zoranova solo izvedba ameriške himne, vendar uspešno in zelo domiselno ravno v pravem trenutku nadgrajena z Zdravljico.

Sodelujoči pevci: **TOKAC** nedosegljivo izvrsten s suverenim rockerskim nastopom, vse boljše **SANDRA TOMOVIC**, solidna **SIMONA LEŠNJAK**, morda malce neopazna **NUŠA KAPŠ** in precej neprivravljen star maček **MARKO PEZDIRC**, ki je z večjim odrskim nastopom popravi vse pomanjkljivosti.

Odlična ideja, dobra izvedba, izbor na zabava, Hendrixov duh med mlajšimi generacijami in vsemi nami še vedno živ in negovan, Lokalpatriot vse bolj premajhen za tovrstne prireditve. Kaj me posebej veseli? Da premoremo toliko dobrih glasbenikov in vokalov. Mogoče pa je še upanje za to zaspano mesto?

Poletni festival glasbe in poezije Muzejski vrtovi Gorjanske bajke, Fake Orchestra/Fake World Kulturni center Janeza Trdine, 26. avgust 2004

Rasto Božič, foto: Boštjan Pucelj

Vreme kot odločilni dejavnik prirediteljem, ki želijo popestriti izumirajoče življenje novomeškega mestnega jedra in predstaviti izredno akustično okolje, ki ga ponuja arhitekturna zasnova vrtov Dolenjskega muzeja. Zaradi dežja je moralo nekaj prirediteljv streho poiskati v koncertni dvorani Kulturnega centra Janeza Trdine.

Novomeški **POLETNI FESTIVAL GLASBE IN POEZIJE MUZEJSKI VRTOVI**, tokrat izpeljan tretjič, je potekal v izvedbi producenta **ZAVODA LOKALPATRIOT**, koproducentov **KULTURNEGA CENTRA JANEZA TRDINE**, **ZALOŽBE GOGA**, **FESTIVALA NOVO MESTO**, **DOLNJSKEGA MUZEJA** in **MESTNE OBČINE NOVO MESTO**.

Otvoritev je bila 23. avgusta, dva dni kasneje je festival s samostojnim utečenim nastopom nadaljeval **JANI KOVAČIČ**, 27. avgusta so ga zaključili gostje iz sosesčine, hrvaški mariachi **LOS CABALLEROS**. Nas je zaradi izvirne izvedbe zanimal predvsem predzadnji večer z **GORJANSKIMI BAIKAMI** in nastopom **FAKE ORCHESTRA** iz Ljubljane.

Gorjanske bajke - prostorsko glasbeno interpretacijo besedil Janeza Trdine, ki je svoje dni kazensko zaradi političnega prepričanja bival in kolovratil po Novem mestu in širši okolici ter nam z zapisi ohranil marsikaj, kar bi drugače utonilo v ljudskem spominu, sta po izvirnih zapisih priredila in pripravila **TOMAŽ KONČIJA** ter **MARIJAN DOVIE**.

Oba sta se pojavila na odru, Končija je poleg **KATARINE AVČAR** nastopil tudi kot interpret, Dović je prispeval glasbeni del interpretacije ter z violino nastopil ob **JELANI ŽDRALE** z violo ter **JANU TOMIČU** s kitaro, improviziranim zanj značilnim petjem, drum-ljico in flauto. Letak prireditve je napovedoval še nastop tolkalca **BLAŽA CELARCA**, ki pa se na odru ni pojavil.

Rahlo temačna, vendar glasbeno svetlo-dramatična odrska postavitev interpretacije je, kljub igralčevemu sprehodu po dvorani in kratki izgubi kontakta z njim ter pod strop obešeni gugalnici, delovala precej togo in statično, vendar na nek način pravilno. Kontrastno, skoraj gostilniško temačno s strani igralca in vilinsko nebesno modro na igralnici strani. Dovizeva čuteča glasbena godalno naravnana spremljava je sledila, dramatično poudarjala in dopolnjevala obe Trdinovi besedili Gospodična in Gluha loza, le k pripovedi o vilah bi namesto latinsko ameriškega pridila

skoraj bolj sodilo nekaj bolj domačega, saj pripoved vendar govori o Žumberčanih, Uskokih in Turkih.

Končni vtis je bil vsekakor ugoden in je pritegnil maloštevilno občinstvo, v glavnem čakajoč nastop Fake Orchestra, ki je prišel v Novo mesto predstaviti nov album (glej tudi recenzijo v rubriki Tlačenka).

V dobro uro trajajočem nastopu je zasedba pod vodstvom **IGORJA LEONARDIJA**, ta je prišel na tokratni koncert brez pisane glasbene opreme, le s kitaro in ukulelejem ter z njim poskrbel za uvodni šaljivi del s sombrero, izvedla večji del glasbe z novega albuma.

Na odru je bila vse bolj opazna vloga violinistke ter zdaj tudi pevke Jelene Ždrale, obe vokalistki **ANA VIPOTNIK** in **JANJA MAJELI** sta odlični, saksofonistu **PRIMOŽU FLEISCHMANU** ni kaj očitati, prav tako bobnarju **ALEŠU RENDLI** in nepogrešljivemu basistu **NINU DE GLERU**, manjkalo je le tolkalec.

Prav poseben del nastopa Fake Orchestra so pevke. Vsaka zase so posebnost, vse tri skupaj pa ubrane in pojavno različne, vendar zanimive, celo zabavne in nevsiiljive, še več. S pojavnostjo, plesom in izvedbo pomemben dodatek glasbenemu delu, recimo pri izvedbi reagae obarvanega standarda še posebej.

Sam koncert je v glavnem sledil zaporedju albuma, začeli so s Slavičkom, tokrat za odtenek bolj podloženim s temo Dona Cherryja, in končali z dvema dodatkom, s prvič v živo izvedeno Život je lep z Igorjem Leonardijem tudi kot pevcem. Celotna zvočna slika, kljub solidnemu zvoku, seveda ni dosegala zvočnega bogastva, ki ga prinašajo studijski posnetki s številnimi gosti in tolkalistom, vendar je nastop izpolnil vsa pričakovanja ter potrdil Fake Orchestra kot fenomen, ki ga naši preprišni kraji med Alpami in Balkanom do zdaj, kljub številnim gorečim željam, še niso bili deležni.

Zbrano občinstvo je dvorano napolnilo le za slabo tretjino, kvaziintelektualna samozvana novomeška elita je spet zatajila in zamudila dober koncert.

Odziv na članek SNIFF VRAČA UDAREC, Park, julij 2004

Danes mi je seveda žal, da sem SNIFF sploh uporabil kot nekakšen povod za odprto pismo splošni kulturni javnosti, saj je moje pisanje odraz širšega sklopa vprašanj in problemov,

da ne rečem globljih motivov in nagibov, česar pa festivalskemu dogajanju in okoliščinam navadno ni pripisovati. Z malce diplomatskega čuta bi lahko ločil hvalo od kritike in tako preprečil nepotrebne povezave in sugestije. Direktor SNIFF-a **SIMON BIZJAK** mi je namreč

v julijski dvojini številki Parka, v članku z zgornjim naslovom, naprtil nekaj, kar po njegovem zasluži, da me javno okrica. In to tudi oberoč stori. Vendar pa je moje pisanje prebral precej površno, zato je s svojim mahnil v prazno. Naj obnovim tisti dela odprtega pisma, ki se dotika SNIFF-a. V prvi vrsti sem izrazil veselje ob dejstvu, da je SNIFF uspel še tretjič, sodelavcem pa čestital in pohvalil prizadevnost mladih, kulturno orientiranih ljudi, ki ne pristajajo na leno in samozadovoljno kulturno življenje mesta. Nato sem izrazil začudenje, ker me pravzaprav vsa ta leta, kar živim v tem mestu, nihče od prirediteljv ali organizatorjev kulturnih dogodkov - tudi vodstvo SNIFF-a ne - niti ne povoha, kot se temu reče po domače. Pred leti me je sicer neka kulturna tetka po navodilih »od zgoraj« imenovala v nekakšen prireditveni odbor, kar pa sem zavrnil, saj se s tistimi, ki radi določajo in ukazujejo, nikoli nisem dobro ujel. Z domačimi ustvarjalci in umetniki imam v glavnem zelo dobre odnose. Toliko o tem.

Na moje začudenje zaradi sprenevedanja ob mojem delu in dosežkih, ki ga Bizjak po nepotrebnem imenuje manifest, mi odgovarja direktor SNIFF-a tako, kot da je prejel od mene udarec. Bizjaku in sodelavcem še enkrat čestitam za solidno opravljeno delo (v svojem »vračanju udarca« Bizjak tega ne omenja),

obenem pa se opravičujem, ker sem

v kontekst »novomeških zamer« vtaknil tudi SNIFF. Vendar pa je za prvim sledil še en kroše, namreč Bizjakova ugotovitev, da kot direktor Filmskega sklada RS nisem podprl vloge prirediteljv festivala kratkega filma za finančna sredstva, čeprav v isti sapi trdi, »da je

SNIFF na sceni šele tretje leto in da z minulimi zamernimi nima nič skupnega«. Pozornemu bralcu ne uide protislovnost v teh trditvah, vendar to ni tako pomembno. Dejstvo je, da Filmski sklad RS pred tremi leti vloge organizatorjev SNIFF-a ni podprl, ali kakor piše Bizjak, **NI** podprl. Še več, Bizjak meni, da prav takšno zasnovo festivala, kot jo je takrat sklad zavrnil, Evropa zdaj podpira. Brez ozira na to, da imam Evrope »poln kurac«, kot se temu reče po domače, in da najbrž Bizjakova trditev tudi ne drži, je treba povedati, da strokovna služba sklada v takratni vlogi SNIFF-a ni našla zadostnega zagotovila za vrhunsko prirediteljv in ga zato med 150 vlogami pač ni izbrala. Najbrž ne bi bilo odveč, če bi zdaj, ko se je pokazalo, da je bila samo vloga organizatorja zanič, festival pa dober, SNIFF vnovič zaprosil za sredstva sklada. Ob tem ni odveč dodati, da tudi druge vloge, predlogi in projekti za filme, ki so jih pošiljali novomeški »filmski« producenti, sklad ni finančno podprl iz podobnih razlogov: bile so pomanjkljive, površne in slabo utemeljene, scenariji za filme

pa nedodelani, vsebinsko naivni ali pa cenovno prezahtevni. Filmski sklad je pod mojim vodstvom prednostno obravnaval tiste projekte, ki so zagotavljali - kot sem zapisal v Paradigmi 99 - dober, uspešen in prepoznaven domači film. Rezultati so še vidni.

Filip Robar Dorin
samostojni ustvarjalec

Legenda ocen:

🎵 - Prek slušnega kanala naravnost v srce

🎵 - Ušesa vredno

🎵 - Tudi to je zvok

🎵 - Prispevajte za slušni aparat

Infopark – napovednik za oktober

do 30. oktobra

Gasper Klančar – razstave risb. Izredno dovršeni detajli in večplastnost zgodb, ki se križajo v eni sami risbi. Atrij Knjižarne Goga, od 9.00 – 20.00, vstop prost.

do 8. novembra

Slobodan Ivanković – likovna razstava. Galerija Krka, od ponedeljka do petka od 6.00 do 22.00.

do 28. novembra

Jožica Medle – likovna razstava. Galerija Dolenjskega muzeja, od 9.00 do 17.00, sob. 10.00 do 17.00, ned. 10.00 do 13.00.

Ponedeljek, 11. oktober

REGINALD ROSE: DVANAJST JEZNIH MOŽ – gledališče. Režiser: Matjaž Zupančič. KC Janeza Trdine, 19.30, 1700/2500 sit. **TEDEN VSEŽIVLJENSKEGA UČENJA** – otvoritev. KC Janeza Trdine, 19.30.

Torek, 12. oktober

KLAPA – srečanje in projekcija filma. Michael Moore: FAHRENHEIT 9/11. LokalPatriot, 19.30, vstop prost. **REGINALD ROSE: DVANAJST JEZNIH MOŽ** – gledališče. KC Janeza Trdine, 19.30, 1700/2500 sit.

Sreda, 13. oktober

DUO PLATIN – koncert. KC Janeza Trdine, 19.30.

Četrtek, 14. oktober

Tone Pavček: JURI MURI V AFRIKI – plesna predstava. Režiserka, scenaristka in koreografinja: Mojca Horvat. KC Janeza Trdine, 17.00, 800 sit. **KNJIGE ZA OTROKE – predstavitev.** Pogovor z Andrejo Petrlik Huseinovič in Kašmirjem Huseinovičem bo vodila Jadranka Zupančič. Narodni dom, 18.00, vstop prost.

Filmski četrtek: Prijetno potovanje – romantična komedija. Režiser: Jean-Paul Rappeneau. Igrajo: Isabelle Adjani, Gerard Depardieu, Francija 2003. Dom kulture, 20.00.

SNAFU – koncert. LokalPatriot, 20.30, vstop prost.

Petek, 15. oktober

SINKOPA – večer elektronske glasbe. DJ van Alec, DJ Lunic, DJ PlankTon. LokalPatriot, 21.30, 400 sit.

Sobota, 16. oktober

POTEPANJA S SUKIJEM IN POLI – kreativne delavnice za otroke. Knjižarna Goga, 10.00, vstop prost.

Sreda, 20. oktober

REVIJA PEVSKIH ZBOROV DRUŠTEV UPOKOJENCEV SLOVENIJE – koncert. KC Janeza Trdine, 16.00, vstop prost.

Četrtek, 21. oktober
UPRAVNA ENOTA NOVO MESTO – prireditev ob 10-letnici. KC Janeza Trdine, 12.00.

Bralne skupine – srečanje članov. Knjižarna Goga, 17.00, vstop prost.

80-LETNICA ORGANIZIRANE ATLETIKE V NOVEM MESTU – slavnostna akademija. KC Janeza Trdine, 19.00.

V SPOMIN GREGORJU STRNIŠI – literarni večer Založbe Goga. Matjaž Grum so bo o Strniši pogovorjal z Jožetom Hudečkom. LokalPatriot, 19.30, vstop prost.

Filmski Četrtek: Umazane lepe stvari – srhljivka. Režija: Stephen Frears, Velika Britanija 2002. Dom kulture, 20.00.

SHYAM – rock koncert. Predstavitel novega albuma Sonce v senci. LokalPatriot, 21.30, 400/800 sit.

Ozdravimo bolečine hrbta – predstavitel knjige. Prevajalec Miran Subelj bo predstavil knjigo dr. Johna E. Sarna. Knjižnica Mirana Jarca, 18.00, vstop prost.

Sobota, 23. oktober
NININA TORBA PRAVLJIC SVETA – delavnice za otroke. Knjižarna Goga, 10.00, vstop prost.

CUNJARNA – delavnica in tržnica. Park pred klubom LP, 17.00, vstop prost.

Torek, 26. oktober
KLAPA – srečanje in projekcija filma. Michael Moore: ROGER & ME. LokalPatriot, 19.30, vstop prost.

Četrtek, 28. oktober
PROF. MARJAN MUŠIČ – simpozij, razstava. Okrogla miza o starem mestnem jedru ter o arhitekturi Marjana Mušiča. Razstavo fotografskih del. Hiša društev in Galerija Pri Slonu, 19.00, vstop prost.

IRAN – potopisno predavanje z diapozitivni. Igor Klasnje. Knjižnica Mirana Jarca, 18.00, vstop prost.

Petek, 29. oktober
FLYER – koncert. Prvi singel in video-spot »Stanica prema suncu« je skupino plasiral med vodilne pop-rock zasedbe na hrvaški sceni. LokalPatriot, 21.30, 400/800 sit.

Sobota, 30. oktober
POTEPANJA S SUKIJEM IN POLI – kreativne delavnice za otroke. Knjižarna Goga, 10.00, vstop prost.

LADIES NIGHT – tematski večer. Klub LokalPatriot se odpre ob 20. uri. Celo noč velja vstop le za osebe nežnejšega spola, vstop moškim in mladoletnim je prepovedan. LokalPatriot, 20.00, 300 sit.

Parkova nagradna anketa

Bralci Parka o reviji Park

Uroš Lubej

Parkovci (nekateri nam rečejo kar pankrti) gremo marsikomu na živce, češ da se spuščamo v kritizstvo stvari, ki se nas boja nič ne tičejo, ali pa da smo prenapihneni in da bi bilo bolje, če bi novinarsko delo prepustili raje tistim, ki so za to že dolga desetletja poklicani, ne pa da podajamo nekakšne svojevoljne sodbe o oblastnikih in ostalih. - Res je, pridni nismo, smo pa v poplavi raznih kvazibrezplačnih kvazimedijev ter prilog »kapitalskih centrov«, kot se sami imenujejo) času neprimerni - in to hočemo biti. Kljub temu da se ne oziramo na lokalne medijske trende, se radi prepustimo oceni in kritiki tistih, ki jim je Park vendarle namenjen, bralkam in bralcem namreč, dolenjski in širši javnosti. Tako smo v zadnji številki pred poletjem v revijo postavili Parkovo nagradno anketo, s katero smo želeli narediti nekakšen obračun za nazaj in dobiti napotila za naprej. Zelo veliko število vrnenih anket, spodbudni rezultati, zelo dobre splošne ocene, veliko pohval in nekaj resnih kritik – kratko povzemamo v spodnjih odstavkih. Uredništvo Parka se vsem, ki so sodelovali pri anketi, iskreno zahvaljuje za trud, seznam tistih, ki jim je žreb podaril obljubljen nagrade, pa tudi objavljamo. Za nas bodo rezultati in ocene ankete ter mnenja in kritike naših bralk in bralcev zelo pomembno vodilo pri oblikovanju uredniške politike.

Zelo veseli smo bili tega, da kar 59 odstotkov bralcev meni, da je Park boljši, kot je bil, in le 6 odstotkov je takih, ki meni, da je slabši. Polnih 63 odstotkov podpira idejo, da bi Park izhajal vsakih 14 dni. Veseli smo bili tega, da poleg naših naročnikov v veliki večini Park berejo tudi njihovi družinski člani oziroma prijatelji, kar nas je utrdilo v prepričanju, da pravzaprav delamo družinski časopis. Le 10 odstotkov je takih bralcev, ki revijo zgolj prelistajo, velika večina ostalih pa ga drži v rokah in bere kar nekaj dni. Skoraj soglasno so naše bralke in bralci pohvalili tudi zmanjšan format revije.

Park je časopis, s katerim ni šale – s tem so se bralci strinjali, ko so ocenjevali njegov značaj: velika večina jih namreč meni, da je Park precej ali izrazito kritičen, razgledan, izzivalen, časopis s stališčem, ki se loteta tem, ki se jih drugi mediji ne, in

da je poleg tega še dokaj duhovit. Očitno se bomo morali bolj potruditi s promocijo, saj bralke in bralci ugotavljajo, da se o Parku le srednje veliko govori. Se pa - glede na nedvoumne izide ankete – nikakor ne podrejamo večinskemu mnenju; zelo malo bralcev meni, da smo pristranski, in še manj, da smo nesramni ali površni. Čeprav so vodilni delavci občine prepričani, da jih sovražimo, le 6,6 odstotkov naših bralcev meni, da smo do novomeške občine krivični oziroma pristranski; nasprotno pa jih 83 odstotkov trdi, da je obravnava lokalne oblasti objektivna oziroma kritična.

Po priljubljenosti rubrik prednjačita **Potlač** in nova rubrika **Črna packa**, ki med bralkami in bralci uživa skorajda soglasne simpatije. Takoj za njima je **uvodnik**, med bolj priljubljene pa so bralke in bralci uvrstili še rubrike **Dolenjska**, **Park Extreme**, **urbanistično rubriko**, **kolumne**, **Fotopub** in **strip**. Kar 80 odstotkov bralk in bralcev je kot odlične ali vsaj solidne ocenilo **Parkove naslovnice**. Sicer pa si naše bralke in bralci želijo več splošnih lokalnih tem, več lokalnih gospodarskih tem, reportaž in predvsem več humora. Med pisce so se – kot že v anketi izpred dveh let - najvišje uvrstili **Tina Ban**, **Marijan Dovič**, **Damijan Šinigoj** in **Uroš Lubej**, svoj zelo zvesti krog bralcev pa imata tudi **Barica Smole** in **Mitja Simič**.

Seveda nas je zanimalo tudi to, kdo sploh ste naše bralke in bralci. Še vedno je razporeditev po spolu prav lepo enakomerna, pri čemer je vendarle za odtenek več dam, in sicer 54 odstotkov. 40 odstotkov naših bralcev sodi v starostno skupino do 27 let, 31 odstotkov je v starostni skupini od 27 do 40 let, 24 odstotkov pa nad 40 let. 35 odstotkov naših bralcev ima končano štiri-ali petletno srednjo šolo, kar 65 odstotkov pa v svojem žepu nosi (ali pa se bo to zgodilo v kratkem) višje oziroma visokošolsko diplom, nekaj celo magisterij ali doktorat. Malo več kot 50 odstotkov naših bralcev se sicer še vedno izobražuje.

Na koncu ankete smo anketirankam in anketirancem prepustili nekaj prostora, da nam sporočijo svoje misli, želje in kritike. Tukaj so zbrane najbolj značilne:

»Več piscev, več politično »raziskovalnih«

Slovenska demokratska stranka

SDS

Zahvaljujemo se vsem volilkam in volilcem, ki so glasovali za SDS in poslanska kandidata Ivana Grila ter Silva Mesojedca in s tem pripomogli k prepričljivi zmagi na teh volitvah.

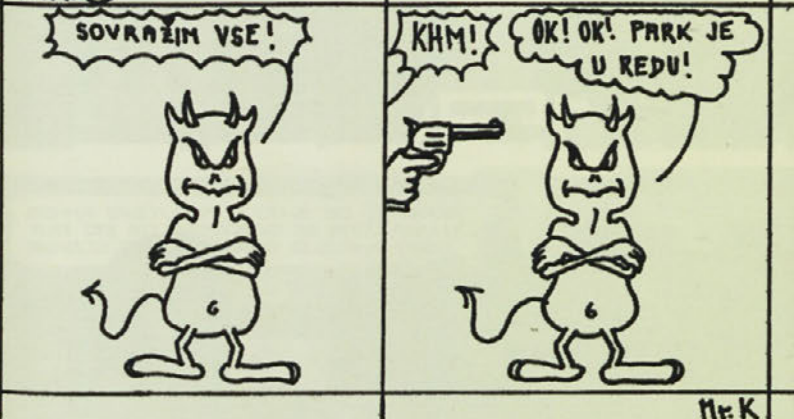
Mestni odbor
Novo mesto

infoTočka

Infotočka DNŠ
Prešernov trg 6,
8000 Novo mesto

tel. 07 3374 374
www.novomesto.info
info@novomesto.info

vir:

člankov.

»Lahko bi uvedli kakšne nagradne igre.«
»Se več lokalnih - lokalno zgodovinskih, urbanističnih tem.«

»Izboljšajte promocijo revije, posebno med izobraženo populacijo!«

»Park se mi zdi dober časopis. Pamen, ugleden in zabaven, čeprav bi mogoče lahko bilo manj politike v njem.«

»Ste mnogo boljši kot "Mladina". Ostanite taki, kot ste, saj boste s širitvijo večino doseženega izgubili.«

»Ostanite aktualni izzivalni, unikatni, izhajajte bolj pogosto.«

»Predlagam nekoliko resnejši pristop k celotnem časopisu; nekateri članki niso primerni za regionalni - lokalni časopis; predvsem tisti z mladinsko problematiko ali pristopom.«

»Ste zelo dobri, samo strip je včasih »kr neki.«

»Zajeti morate širši krog ljudi, več stori-
ti na promociji.«

»Premalo kritičnosti in napadalnosti; predvsem me motijo dijaški članki, ki so popolnoma pubertetniško naravnani! To sodi v drugačen časopis. Stripi (parkextreme) mi ni všeč.«

»Pogrešam križanko - nagradno.«

»Park se mi zdi odličan zaradi svoje neposrednosti in raznolikosti.«

»Pohvala za korajžo, zadeva je dobra, dobra in smela anketa, razširite krog sodelujočih.«

»Grafično ima Park preveč črnih oz. sivih strani, kar je sicer estetsko, ni pa prijetno za branje. Pridobiti več sodelavcev med novinarji in komunikologi, ki jih je v novih generacijah kar precej. Raziskati slabo kvaliteto tv Vaš kanal.«

»Izostrite kritičnost (ne kritiziranja), lotite se najpomembnejših tem; pridobite si svetovalce.«

»Slabo pokrivanje dela in ciljev/ukrepov Mestne občine in Upravne enote oz. pišete le kritike na njihov račun. Za objektivnejšo sliko stanja bi lahko prikazali tudi drugo stran. Seveda pa je kritika pogosto na mestu. Razpored rubrik (Potlač...) spominja malo preveč na Mladino.«

»Strip kot rubriko podpiram, tudi strip številka Parka mi je bila všeč! Ni pa mi všeč strip - Enota Potlač. Je kar nekaj - neumnost - mogoče pa je to stripov namen.«

»Glede na to, da Dolenjski list izhaja 4x mesečno in je letna naročnina 8000, je Park predrag za enkrat mesečno. Več zgodb, socialnih, resničnih življenjskih, intervjujev z ljudmi, ki so doživeli grozote, razne papi-
rate vojne itd, kot Bohlonaj od Barice.«

»Premalo ste nesramni! Skušajte se finančno osamosvojiti, potem boste lažje kazali na napake, šlamparije, idiotizme in kriminal!«

Nagrajenci Parkove nagradne ankete pa so: Sonja Grmovšek iz Dobriča, Tanja Longar iz Dolenjskih Toplic, dr. Janez Rugelj iz Ljubljane, Jernej Gregorčič, Mirkol Golobič, Tadej Recelj, Rok Markovič, Špela Les, Helena Golobič, Mateja Mavsar, Andrej Kapš, Alenka Marjetič, Jasna Simčič, Petja Kovačević, Andreja Lamut, Jasna Ignjatič, Joža Miklič, Matjaž Ravbar, Gorazde Repše, Matej Oštr, Zdenko Hlavaty, Klemen Bradač, Špela Verbič, Majda Goljuč, Ivanka Kos (vsi iz Novega mesta), Janez Štrbenc z Otočca, Katja Zupančič z Otočca, Gregor Milivojevič iz Straže, Mira Tomšič iz Straže in Mojca Čarman iz Trzišča.

Nagrajenci bodo lahko izbirali med knjigami in zgoščenkami Založbe Goga.

Že drugi v štirih letih so bile na BIENALE INDUSTRIJSKEGA OBLIKOVANJA objavljene Parkove naslovnice avtorja Iztoka Kovačiča.

4. septembra se je že četrtič zapored na igriščih na loki odvijala PARK LIGA. Letos je organizator, DRUŠTVO NOVOOMEŠKIH ŠTUDENTOV, pripravil nekoliko drugačen koncept, saj je bil izkupiček od prijavlin namenjen nakupu športnih igral za OS Dragotin Kette Novo mesto. Tekmovanja pa so potekala v ulični košarki, odbojki na mivki, malem nogometu in tenisu.

Turnir za dame in gospode Športni park Loka, 4. september 2004, ob 9h. ParkZAHVALA

Organizator ParkLige 2004 se zahvaljuje za izkazano podporo in pomoč naslednjim organizacijam:

- Bulldog
- Društvo novomeških študentov
- Časopis Park
- LokalPatriot
- DNŠ - Študentski servis
- Založba Goga
- TPV Johnson Controls
- Mestna občina Novo mesto
- Tiskarna Novo mesto
- Steklarstvo Vidmar
- Kobra
- Zavod za mladinski turizem
- Vzajemna
- Avtohiša Berus
- Agencija za šport
- McDonald's

Posebna zahvala pa gre vsem obiskovalcem, ki so pomagali zbrati 100.000 SIT za Osnovno šolo Dragotin Kette.

Novo mesto je ob kar bogati društveni dejavnosti dobilo še NOVOOMEŠKI MLADINSKI CENTER, ki je 28. septembra organiziralo svoj prvi javni dogodek, okroglo mizo o prihodnosti mladine v Sloveniji. Prisotni so bili predstavniki ministrstva za šolstvo, mestne občine, Društva prijateljev mladine in tudi nekateri predstavniki političnih strank.

Kot zaključek Novomeških poletnih večerov se je konec poletja odvijala že tradicionalna NOČ NA KRKI. Modna revija, spust čolnic po Krki, degustacija salam in vina, koncert ...

FOTO: BOŠTJAN PUCELJ

Sadam Husein in jaz

Tole rubriko vlečem že toliko let, da se skoraj vsak mesec vprašam, ali sploh še ima smisel in ali nisem do zdaj že napravil vseh neumnosti, ki se jih je dalo napraviti. In ko že skoraj obupam, se pojavi briljantna ideja, nazadnje recimo v obliki Karlosovega telefonskega klica: »Ej, stari, na televiziji sem videl enga modela, ki se je vozil s hovercraftom. Slovenca. Če boste šli v akcijo, glej, da se boš spomnu name!«

Jasno. Mislim, jasno, da smo šli v akcijo, in jasno, da smo pozabili na Karlosa. Ki ni zelo zameril, tisti zob sem pa že dolgo mislil ven dati ... A pojdemo po vrsti. Hovercraft. Saj smo ga menda že vsi videli na televizijskem kanalu Discovery Channel. To je vozilo na zračni blazini, ki lahko vozi po cesti, travi, močvirju, vodi, snegu, ledu, blatu ..., torej praktično skoraj povsod, to pa zato, ker nima koles, ker nad tlemi lebdi. Obstaja še kaj lepšega, kar bi si želeli voziti? Takoj ko sem odložil telefon, sem v iskalnik vtipkal ključno besedo in seveda takoj našel potreben link (www.hovercraft.si). Karlos ni sanjal ali vohal lepila, hovercraft je zares prišel v našo lepo podalpsko dolinico. In ne le, da je prišel k nam, celo sposoditi se ga da za krajšo vožnjo! Kakor go-cart ali konja ali kolo ... Na zelo lepo urejeni web strani, kjer dobite tudi vse tehnične podatke o hovercraftu, se je seveda svetlikala tudi mobilna številka. Ki sem jo menda vtipkal tako hitro, da je na drugi strani Karlos še vedno govoril. Oglasil se je Blaz. Predstavil sem mu revijo, ki jo držite v rokah (in ki je žal povsod res še ne poznajo), in ni se preveč upiral. Pravzaprav se sploh ni upiral, sva se kar mimogrede zmenila.

In pojavila se je klasična težava vsakokratnega (samo zanimivega) ParkXtremea: — koga vzeti s sabo? OK, Joco nekajkrat ni sodeloval in je že kar malo sitnaril, da bi pa končno že res bil čas za kakšno neumnost, Luka pa se je v ekipo uvrstil zato, ker je imel kot majhen majhnega hovercrafta na daljinsko upravljanje (pravzaprav ga še vedno ima, ampak v delih, in ko je za to slišal Šuln, je skoraj prodal svojo jadnico na daljince ...), prostora je bilo torej samo še za Backa. Mislim sem, da se bo naš vrli fotograf končno spet zabaval, ampak ne, on je hecen, on vztraja pri tem, da je edina zabava tista, ki si jo omogočiš z lastnimi mišicami, torej hojo, plezanjem, plavanjem ... Ja, vsakršni ljudje gazijo po tej naši ubogi zemlji!

Dobro, Karlosa smo enostavno spregledali, čeprav bi bilo morda bolje, da ga ne bi, ker je človek s službenim kombijem napravil toliko kilometrov, da pozna celo Slovenijo in se zagotovo ne bi izgubil! Čeprav je na Blaževi web strani natančen opis, kako priti do njega, in čeprav mi je prav plastično opisal, da se nahaja ob motokros progi na Selah, ki se jo vidi z viadukta, če se peljete v Ljubljano, in da naj zavijem proti Škofljici, sem nekje brcnil v temo in hovercraft iskal pod napačnim via-

duktom. Klasika. Kakšnih 10 kilometrov proč. In ko sem vprašal prvega dečka na kolesu, če morda ve, kje je hovercraft proga, je seveda vedel. Dober glas seže tudi pod sosednji viadukt. Zapeljali smo se torej pod naslednji viadukt in opravičevati sem se začel že po telefonu. Blaž je namreč tak resen fant (ki je za eno uro lebdjenja v Angliji plačal 1500 EUR, sem seveda štejemo tudi letalsko karto!), ki ne trpi neresnosti. No, ni bilo prehudo, ni se preveč jezil, huje je bilo nam, ko smo v hangarju stali ob hovercraftu in poslušali predavanje. Saj ne, da je bilo nezanimivo, daleč od tega, a vsi trije smo bili kot mačka ob pečeni klobasi — mi bi se že peljali! Blaž nam je povedal vse o hovercraftih, o zgodovini in načinu delovanja pa o motorjih in vetrnicah (vse tehnikalije in zanimivosti so tudi na njegovi strani), potem smo vozilce končno odnesli iz hangarja. Ko je Blaž zelo zelo elegantno odpeljal en krog, smo se mi trije že topli za zaščitno opremo — jaz sem hotel prvi kot pisec teh vrstic, Luka kot edini, ki je že vozil hovercraft (pa čeprav samo igralko, ampak v takšnih debatah takšne podrobnosti niti niso pomembni!), Joco pa je računal na tisti dobiček, ki ostane pri kregu dyeh. No, zmagal sem jaz. Ampak seveda ni šlo tako zlahka. Čeprav gre hovercraft dejansko povsod, se z njim vo-

ziti le ni tako enostavno. Nima zavor, usmerja pa se ga z nagnjenjem telesa. Zato je pred vožnjo potrebno narediti ne predolg tečaj. Blaž je postavil nekaj stožcev in med njimi zapeljal nekaj krogov. Še preden je dobro parkiral, sem bil noter že jaz. Poln adrenalina. A seveda ni šlo lahko. Niti najmanj. Moji krogi in osmice so bili vse drugo samo tisto ne, kar je pokazal Blaž. A dobil sem vsaj osnovni občutek. Potem je vskočil Luka, katerega samozavestni nasmešek je govoril, da on že ne bo delal takšnih klobas kakor jaz, a se je že po prvih metrih zradiral, prav tako Joco. Ponovili smo prvo vajo, potem je pokazal drugo vajo. Pri kateri smo že morali zapeljati tudi na jezerce.

Tudi pri tej ni šlo vse zlahka in elegantno, vozniku je ritko močno stiskalo, gledalci smo se pa nadvse zabavali, čeprav je bil občutek že boljši, hkrati s tem pa tudi naš pogum. Dokler ni prišla na vrsto tretja vaja. Ko jo je Blaž odpeljal, smo vsi trije obstali odprtih ust. Namreč, hovercraft si moral usmeriti proti jezeru in ga prečkati s polno hitrostjo, malce pred obalo popustiti plin, na obali počasi obrniti, se bočno spustiti nazaj proti vodi, spet prečkati jezero s polno hitrostjo, malo pred obalo pa vozilce/plovilce obrniti za 180 stopinj in nato pri vzvratni vožnji držati poln plin, dokler se ne zaustaviš. Nič lažjega. Če znaš. Seveda. Tudi Rahmaninova ni težko igrati, če si koncertni mojster. Blaž mi je zabičal, da na jezeru ne smem spustiti

plina (čeprav je hovercraft v bistvu čoln in na vodi plava tudi brez prižganega motorja) in če bom plin spustil, bom moral vajo ponoviti. Ko sem podvomil, ali bom znal, mi je povedal, da je imel že prek sto tečajnikov in da sta se mu do zdaj samo dva zaletela, eden od njiju je bil pilot, ki je mislil, da obvlada. Ki je bil pameten, če mene vprašate. Jaz nisem bil, sem bil posran. Pritisnil sem prek vode (občutek je bajen!) in ko me je začelo zanašati nekam proti jezu in drevesom, sem s svojim pičlim znanjem poskušal zadevo popraviti, ker se mi je v mislih cmarilo samo to, da ne smem spustiti plina, ko pa sem končno videl, da je hudič šalo vzel in plin spustil, je bilo že skoraj prepozno. Z odprtimi usti sem gledal, kako se bočno približujem drevesom, narediti pa nisem imel kaj. No, seveda bi lahko kaj naredil, a nisem znal. Ustavil sem se morda 20 centimetrov od dreves, še vedno odprtih ust, odprtih ust pa so bili tudi gledalci na drugi strani jezera. Hm, pa sem spet napravil, sem si mislil in počasi zapeljal nazaj. Blaž ni vpil, le prav po šolmojstrsko je vprašal, če ni dobro razložil postopka. Sem se počutil kot v šoli, ko sem kaj zasral ... No, saj povedal je vse, samo moj pomnilnik ni sprejel toliko informacij ... Naslednji je bil Joco, ki je pod vplivom mojega kaskaderstva vozil bolj previdno in je vajo naredil, Luka pa, strokovnjak za hovercrafta na daljinsko upravljanje, je povozil sredinsko bojo in prav smešno se mi je zdelo, ko se ji je poskušal na vsak način izogniti, pa ni in ni šlo, čeprav je vajo napravil boljše od mene. Le zaključek je bil bolj kaskaderski, ko je malo manjkalo, pa bi ga odneslo na cesto ... Medtem sem se malo pomiril in Blaž me je prisilil, da sem vajo tudi sam opravil (relativno!) uspešno, četrta vaja pa je bila že mojstrska vožnja med stožci na travi in vodi. Mojstrska je bila seveda Blaževa vožnja, čeprav, ko smo tudi mi trije že končno dobili občutek, je postala tudi vožnja bolj preprosta kot na začetku, hovercraft je postal bolj obvladljiv, vožnja sama pa manj adrenalinska in bolj uživaška.

Ja, kar vozili bi se in vozili, a nas je ujela noč. Po dolgem času sem se domov spet peljal s prijetnim ščemečim občutkom po telesu in po dolgem času so se me prijatelji spet nekaj časa izogibali, kajti blebetal sem samo o tem, kaj smo počeli. A sem imel vsaj Luko in Joca. In kakšno bi lahko rekel tudi s Sadamom Huseinom, kajti tudi on ga je imel, hovercraft namreč, da se je naganjal po puščavi ...

Šini Bini iz Afrike

Flouah II

2004 M.B.H.

MEHA SVETLOBA; Ljudje so že doma, tudi oni so nedvomno že prizgali luči. Berejo in skozi okno gledajo nebo.

ZANJE. JE TO NEKOLIKO DRUGAČE. POSTARALI SO SE NA DRUGAČEN NAČIN.

ŽIVJO SREDI REČI, KI SO JIH PODEDOVALI. SREDI DARIL, IN VSAH KOS NJIHOVEGA POHISTVA JE SPOMIN.

PAMIZNE URE, MEDALJE, PORTRETI, ŠKOLJKE, OBTEŽILNIKI ZA PAPIR, ŠPANSKE STENE, OVRATNE RIJE, OMARE IMAJO POLNE STEKLENIC, TIANPIN, STARIH OBLEK, ČASOPISOV.

VSE TO SO OBRŽALI.

PRETEKLOST JE LASTNIKOVO RAZHOŠJE.

KJE PA BOM JAZ OBRŽAL SVOJO?

PRETEKLOSTI NE SPRAVIŠ V ŽEP; IMETI MORASH HIŠO, DA JO RAZVRSTIŠ IN RAZPOSTAVIŠ V NJI.

POTLAČ

l o k a l n o t r o b i l o

Direktorica uprave MO NM odhaja v Atletsko zvezo Slovenije

»Še nikoli tako zadovoljena«

Nacionalna substanca spet dvignjena visoko in trdo kvišku – Prvi trening na grobu športnega direktorja KK Krke – Tudi Knez Miloš zadovoljen

Priredila: Gregor Metadoni & Rajko Rajc (na podlagi ustnega izročila Damijana Šizigoja*)

Korekture in lektura: Darijan Muvič

Prišla je s srcem na dlani, obsijana s solncem. Nedorazna avreola, žrtvovanje za skupno dobro. **Mojči**. V svoji čistosti je bila tako ljubka, skorajda že seksi, da je vsemu hude-mu in vsem vojnam navajenemu, tretjemu največjemu slovenskemu pisatelju in četrtemu kolumnistu Parka **ŠIZIGOJU** - ki mu roka ni zadržala od leta 91, ko na fronti za slovensko osvoboditev ni izstrelil nabojev, kar je kasneje kompenziral z več kot uspešno založniško dejavnostjo - iz rok padel diktator, ki ga ne spusti niti ob petkih, ko ponavadi zadovoljuje ženo in pretepa otroke. Zgodbo je Šizigoj povedal po spominu, potek ko so ga spustili iz pisarne **DR. RUGLIA**.

Tako se je začelo največje odkritje Potlača po letu 2002, ko smo odkrili volilno prevaro na stranišču volišča v Krajevni skupnosti Center-Brezje, ki je **FRANCIJA KOCINO**, dolenjskega slavčka, utelešenje krščanskih idealov Lepega, Dobrega in Pravičnega, stala več kot zasluženega županskega prestola. Kar ni uspelo novinarjem Parka, Radiu Težka voda in alternativnemu študentskemu mesečniku Dolenjski list, je uspelo Šizigoju, prvemu diktatoru Potlača (tega nekoč malega in zaniknega trobila, danes aristokratskega in prestižnega tednika z največ še živečimi bralci). »Kolegi, **Mojči** odhaja v Atletsko zvezo Slovenije!« je dahnil Šizigoj, potem pa omedlel.

Toda pojdemo po vrsti, rekla bova še več, začnimo na začetku. Ko je direktorica občinske uprave nenadejano zapustila novomeško občino, so se vsi spraševali, katero

fukcijo bo prevzela oziroma kje in s kom bo zasejala seme svoje certificirane odličnosti.

»Poglejte (zatisnil sem oči), v karieri sem dosegla vse, finančno sem si opomogla, psihofizično sem dozorela, pravzaprav sem bila z eno nogo že v penzionu, ko me je do konca razočaral in pretresel naiven poraz **JOLI ČEPLAK** na olimpijskih igrah v Atenah. Kot je jasno vsem, je dekle izgubilo tek v fotofinišu zaradi premajhnega obsega prsi. Nezaslišano. Tri tisoč petdeset kubičnih centimetrov prsne substance, ki so že leta in leta del obvezne, s certifikatom kakovosti zahtevane predispozicije vsake prave novomeške občinske sekretarke (da ne omenjamo tajnic, snažilk in osebnih mase-rik župana), je slovenskemu narodu odvzelo olimpijsko zlato. Si morate misliti, kako pogubno to deluje na slovenskega naroda sinove! Kakšen NATO, kakšen EU, kakšna nedeljivost Savudrijska vala, kakšna Sveta Gera! Jebeš, oprostite izrazu, **JOŠKA JORASA**, če nimaš jošk,« je povedala direktorica v sveti jezi (in se obenem razvnela do te mere, da so se na njenem lepem dekolteju pojavile potne srage, ki so nežno spolzele med njenimi hribčki, v zraku pa se je začel širiti dehteč omamen vonj, ki je našega vrliga novinarja, bojvnikarja ... (glej zgoraj) za trenutek zbudil iz kome in spomnil na tisto davno pomlad leta 1968, ko je s traktorjem prvič zaoral po deviškem pašniku).

Skratka, direktorica Mojči je svoje novo poslanstvo odkrila na zgornjem položaju

direktorice Atletske zveze Slovenije, kjer bo skrbela predvsem za vzgojo ženske sekcije tekačic na srednje in dolge proge. Normativi, ki so že dolgo v veljavi v Zahodni Rusiji (vpliv Kneza Miloša) in mestni občini Novo mesto, bodo dosledno vpeljani v vzgojo vsake slovenske atletinje.

V čast **VLADETA SODČKA** (naj mu tudi v peklu sije nebeška slava, kot mu je na Zemlji pel Potlač!), nekdanjega športnega direktorja KK Krke, največjega sina evropske košarke in težke dolenjske grude, je direktorica prvi trening organizirala na njegovem grobu. S svojo vsemogočno prezenco mitskih razsežnosti je na prvem treningu celotni ekipi izrazil potrebo tudi **KNEZ MILOŠ**, direktor Krke d.d., častni konzul Nižjega

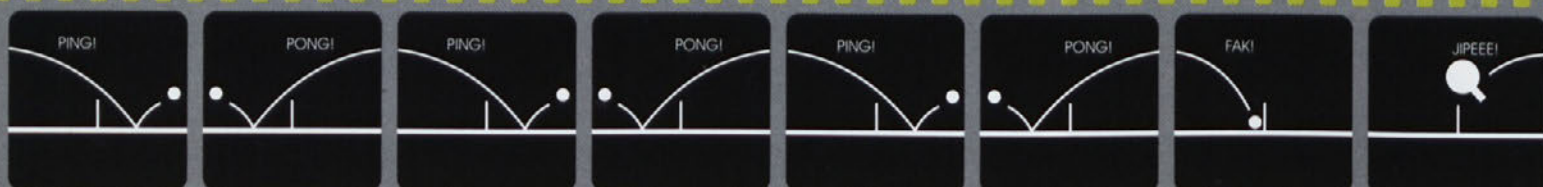
Uzbekistana in prihodnji kralj Podgurja.

»Direktorica Mojči je prava ženska s praviimi atributi, razumete. Le ona (in moj denar) sta po epski smrti Vladeta Sodčka na umetniškem odru edino zagotovilo, da bo nacionalna substanca spet dvignjena visoko in trdo kvišku,« je zaključil svoj peturni kratki motivacijski nagovor Knez Miloš.

Knez Miloš je obljubil vso svojo strokovno in nestrokovno pomoč, dušo, košček telesa in kakšno dividendo. Zakaj pa ne!???

(*Damijan je trenutno v domači oskrbi. Stanje stabilno. Prognoza: zanesljiva smrt.)

game-set-match

Naročniki revije **park** so tudi podjetja in

COMOLAN
Trženje in servis računalniške opreme
Ljubljanska 8, Novo mesto
tel.: 07 33 21 638

COMPUTRONIC
Tel: (07) 3376 710
computronic@siol.net

Cvetličarna Cvetnik
Ljubljanska 27,
Podbevkova 4,
Novo mesto

Studentski servis
Prešernov trg 6, Novo mesto
07 3374 370, 031 396 139
poslovalnice:
Baragov trg 1, Trebnje
07 3460 520, 031 677 965
<http://www.student-nm.com>

Lubcon d.o.o.
Pod Trško goro 33
Novo mesto
tel.: 07 33 80 760

Študentski servis
www.noua.si
051 310 676

Arch linea d.o.o.
projektiranje, načrtovanje, oprema, design
Kandijska cesta 28, Novo mesto
tel.: 07 30 79 811

ZOGAJ d.o.o.
ZIDARSTVO, FASADERSTVO IN ZIDAVA ŠKARP
Mestne njive 47, Novo mesto
041 624 967

tak Novo mesto d.o.o. - projektiva
tipski projekti: zidanice, vikendi, hiše, ...
industrija, športni objekti, javne zgradbe
tel./fax: 00386(0)7 3378780

SOREX d.o.o.
Foersterjeva 10, 8000 Novo mesto
e-mail: info@sorex.si, www.sorex.si
Tel.: 07 33 79 010
Fax: 07 33 79 011
Samolepilne etikete • Foto papir

LEPOTNI ATELJE
Frizerstvo, solarij, lichenje, pedikura
Milana Majcna 9,
Novo mesto
telefon 07 332 45 10

Loging d.o.o.
Industrijski in skladišni objekti
Zdinja vas 17, Novo mesto
tel.: 07 30 99 300, www.loging.si

MTI Pavlič
Kočevarjeva 2,
8000 Novo mesto
tel.: 07 33 71 570

Robert's elektronik d.o.o.
Novomeška 79, Straža
tel.: 07 30 84 840

ROLETARSTVO MEDLE d.o.o.
8000 Novo mesto • Podbevkova ulica 31 • tel.: 07/3 930 930
E-mail: roletarstvo.medle@siol.net
OKNA - VRATA - SENČILA

STUDIO VIRC
avdio-vizualna produkcija

YURENA
šola tujih jezikov
Glavni trg 11, Novo mesto

N3 d.o.o.
Krajčeva 17
Novo mesto

SOPHOS
SOPHOS ANTI-VIRUS
Pooblaščen distributer za Slovenijo
www.sophos.si

KODA
KNJIGOVODSTVO
ORGANIZACIJA IN
TRGOVINA d.o.o.
NOVO MESTO, SEGOVA 90, TEL.: 07/33 75 960,
FAX: 07/33 75 961, e-mail: koda@siol.net
VOJENJE KNJIGOVODSTVA ZA PODJETJA IN
SAMOSTOJNE PODJETNIKE ZA DOMAČI IN TUJI TRG

Plesni center Dolenjske
Novi trg 7, Novo mesto
gsm: 041 754 911

Tuš market Brusnice
Panda d.o.o.
tel.: 07 30 85 623

Panda d.o.o.
KZ Krka,
Dom, vrt in kmetijstvo
tel.: 07 33 56 360

Visio d.o.o.
Metelkova 7b, Ljubljana

HRANILNICA LON
d.d., Kranj
PE Novo mesto
TEL.: 07 337 10 10

KAB d.o.o.
Projektiranje in urbanizem
Glavni trg 2, 8000 Novo mesto
Telefon: 07/33-72-521, fax: 07/3372 520, kab@kab.si

Real d.o.o. Novo mesto
Kočevarjeva 2,
8000 Novo mesto

RELAX
Turistična agencija
PREŠERNOV TRG 9, NOVO MESTO
TEL.: 07 39 33 420

Sporti d.o.o.
Košenice 83, Novo mesto

ORIKS
VOJENJE POSLOVNIH KNJIG ZA PODJETJA IN
SAMOSTOJNE PODJETNIKE TER POMOČ
OD USTANOVITVE DO REGISTRACIJE PODJETJA
Mira Lalič
Danila Bučarja 22 tel.: 07 / 33 73 380, 33 73 381
8000 Novo mesto fax: 07 / 33 73 382
GSM: 041 / 682 - 470
Podružnica Žužemberk tel.: 07 / 36 91 960

TONSON
Šola tujih jezikov
Kandijska 64, Novo mesto
Tel.: 07 33 77 882, www.tonson.si

OCEAN
Tel.: 07 30 20 400
Fax: 07 30 20 401
Ljubljanska cesta 22
Novo mesto
E-mail: ocean_tours@siol.net
www.ta-ocean.si

Zarja d.d.
Stanovanjsko podjetje
Prešernov trg 5
Novo mesto

Vzdrževanje vozil - vulkaniziranje
Matjaž Avbar s.p.
Belokranjska c. 16, Novo mesto

VZAJEMNA
Jaz zate, ti zame.

steklarstvo Vidmar
Brod 11,
8000 Novo mesto
Tel.: 07 337 90 90

KERAMIČARSKA DELA
DACOMM
d.o.o. Novo mesto

CEMENTNI IZDELKI BREZNIKAR
Straža 13, 8232 Šentrupert
Tel.: 07 / 34 34 590 Fax: 07 / 34 34 591
Mobilni: 041 427 652

TURISTIČNA AGENCIJA
NDE
Glavni trg 16
Tel.: 07 33 72 740

BELBLED
Trgovina in servis z računalniško opremo
Tel.: 07/30-99-400, <http://www.belbled.si>

ZM ZAVAROVALNICA MARIBOR d.d.
Zavarovalnica Maribor d.d., Cankarjeva 3, 2507 Maribor

Integral in Krkatur
Prevozi, servis in storitve
Podbevkova 2, 8000 Novo mesto
Tel.: 07 39 35 420, fax: 07 39 35 426
e-mail: integral.voznik@siol.net
www.integral-voznik.si
Autobusno in turistično podjetje d.o.o.
Ulica talcev 2, Novo mesto
Tel.: 07 33 25 820
e-mail: info@krkatur.si, www.krkatur.si

Organiziramo:
• izlete
• potovanja
• letovanja
• ekskurzije

INTERRIER
Kik Interier d.o.o., Bršljin 18 a, 8000 Novo mesto, tel.: 07/33 21 028, 33 22 944, GSM: 041 612 505

150 odličnih novomeških in dolenjskih podjetij bere revijo **park** in v njej oglašuje.
Parkovi naročniško oglaševalski paketi. Bodite v dobri družbi.
Za več informacij pokličite
07 393 08 12
ali pišite na naslov
park@park-on.net
park
novomeški regionalni
mesečnik

ODPRI OČI!

PRI SPOZNAVANJU NOVIH
SOŠOLCEV ODprite OČI IN
PRISLUHNITE INSTINKTU,
SAJ SO LAHKO AMBICIOZNI
KARIERISTI IN BODOČI
POLITIKI ZAMASKIRANI V
NAPREDNE ŠTUDENTSKE
AKTIVISTE.

PARK

III 895/2004/2005

200606030,1

COB155 0

KNJANITVENI
STUDIJSKI ODDJEL
30.11.2004

TOTALNA REVOLUCIJA.

Mobitelov Študentski paket.

GSM evolucija se nadaljuje – UMTS revolucija je tu!

Študenti ste že od nekdaj protagonisti napredka in katalizator revolucije. Zato boste to jesen prav vi prvi izkusili hitrost do 384 kb/s tretje generacije mobilnih telekomunikacij – **Mobitel UMTS**. V letošnji akciji vam namreč poleg dveh sodobnih GSM/GPRS aparatov ponujamo še omejeno količino UMTS aparatov – po promocijski ceni. Ob nakupu slednjega boste v času promocije deležni brezplačnih videoklicev, poleg pa še 10 MB brezplačnega prenosa podatkov mesečno v promocijskem obdobju.

UMTS

- 10 MB brezplačnega prenosa podatkov mesečno v promocijskem obdobju od 1. 10.
- v promocijskem obdobju videotelefonija brezplačna

Promocijska cena za omejeno količino aparatov

Sony Ericsson Z1010
29.900 SIT*

Dragon 1928
14.900 SIT*

Panasonic X300
14.900 SIT*

Študenti, absolventi, pavzerji in polnoletni dijaki lahko še vedno računate na že znane ugodnosti Študentskega paketa:

nizka mesečna naročnina in cenovno ugodni klici v Mobitelovi omrežji, polovična cena za poslane MMS-e, za hitro in poceni »surfanje« po **Planetu** izjemno ugoden Študentski GPRS (0,1 SIT/kB), polovična cena za 31. in vse nadaljnje SMS-e, poslane v enem mesecu, ter storitev Zveza, s katero na izbrano številko v Mobitelovih omrežjih kličete 70 % ceneje. Komplet osebnih vizitk boste prejeli vsi, ki boste naročniško razmerje sklenili na novo.

Prejeli pa boste še majico za »revolucionarje«.

Informacije: naročniki Mobitel GSM/UMTS: 031/041/051 700 700, Mobiluporabniki: 031/041/051 121, ostali: 080 70 70

ŽIVLJENJE NISO LE BESEDE

WWW.MOBITEL.SI

*Ponudba velja ob sklenitvi/podalšanju naročniškega razmerja Študentski paket za 24 mesecev ter ob predložitvi originalnega potrdila o vpisu, osebnega dokumenta in davčne številke. Cene vključujejo DDV. Akcija traja do odprodaje zaloga in velja za vse, ki nimate podpisanega več kot dveh veljavnih aneksov k naročniški pogodbi. Mobilne telefone lahko uporabljate le s SIM kartico omrežja Mobitel GSM/UMTS. Sklenete lahko le eno naročniško razmerje Študentski paket, vezava družinskih bonusov ni mogoča.